

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)
1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 24 Σεπτεμβρίου 2018 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αψοκάρδου- Πρόεδρος, Ευαγγελία Μιχολίτση -Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλη (αρ. 1/2018 Απόφαση Ολομέλειας Α.Ε.Π.Π. – Θέμα 4ο).

Για να εξετάσει την από 14-8-2018, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ /816/14-8-2018 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...», με έδρα το Δήμο ..., ..., νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του Γενικού Νοσοκομείου ..., νομίμως εκπροσωπούμενου και κατά

Της πρώτης παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...», η οποία εδρεύει στο ..., περιοχή ..., νομίμως εκπροσωπούμενης και

Της δεύτερης παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στο ..., ..., ..., νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την Προδικαστική Προσφυγή η αιτούσα επιδιώκει την ακύρωση της απόφασης που ελήφθη στη με αρ. 18η Συνεδρίαση της 3/8/2018 του Δ.Σ. (θέμα 56^ο) της αναθέτουσας αρχής κατά το μέρος:

α) που επικύρωσε το από 19.07.2018 Πρακτικό Δικαιολογητικών Κατακύρωσης της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του ως άνω Διαγωνισμού ως προς την πληρότητα και νομιμότητα των δικαιολογητικών που κατατέθηκαν από τις εταιρείες με τις επωνυμίες «...», εφεξής «...», και «...», εφεξής «...», και

β) κατακύρωσε στην εταιρεία «...» τα είδη: κοτόπουλο μπούτι κατεψυγμένο (γραμμή συστήματος «11»), κοτόπουλο στήθος κατεψυγμένο

Αριθμός απόφασης: 858/2018

(γραμμή συστήματος «12») και κοτόπουλα νωπά ολόκληρα (γραμμή συστήματος «13») και στην εταιρεία «...» τα είδη κρέας εμπρόσθιο μόσχου τεμαχισμένο σε μερίδες (γραμμή συστήματος «4») και μπριζόλα χοιρινή βάκουμ (γραμμή συστήματος «7»).

Με την παρέμβαση η πρώτη παρεμβαίνουσα επιδιώκει την απόρριψη της προσφυγής κατά το μέρος που στρέφεται κατά της αποδοχής των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατά της κατακύρωσης σε αυτήν των ως άνω αναφερόμενων ειδών και, ως εκ τούτου, τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης.

Με την παρέμβαση η δεύτερη παρεμβαίνουσα επιδιώκει την απόρριψη της προσφυγής κατά το μέρος που στρέφεται κατά της αποδοχής των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατά της κατακύρωσης σε αυτήν των ως άνω αναφερόμενων ειδών και, ως εκ τούτου, τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ευαγγελία Μιχολίτση

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής έχει καταβληθεί e-παράβολο, το νόμιμο σύμφωνα με το άρθρο 363 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 του ΠΔ 39/2017 ύψους 716,95 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., αποδεικτικό ηλεκτρονικής πληρωμής της Τράπεζας Πειραιώς της 13/8/2018 εκτύπωση από την ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ του e-παραβόλου με αναφορά «αυτόματης δέσμευσης»).

2. Επειδή με την Διακήρυξη υπ' αριθμ. ... (αρ. πρωτ. Διακ. ...), η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε Δημόσιο Ανοικτό Ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ «ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΠΟΤΩΝ, ΚΑΠΝΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ» (CPV:15000000-8), προϋπολογισθείσας δαπάνης, 1.319.352,85 ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., με κριτήριο: α) ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΚΠΤΩΣΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ %, είτε από τη μέση

Αριθμός απόφασης: 858/2018

επικρατέστερη Χονδρική Τιμή πώλησης του είδους όπως αυτή αναφέρεται στο καθημερινό Δελτίο Χονδρικής Πώλησης της Κεντρικής Αγοράς Θεσσαλονίκης, είτε από τη μέση επικρατέστερη Λιανική Τιμή πώλησης του είδους όπως αυτή εκδίδεται από το Τμήμα Εμπορίου Μ.Ε. Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας την ημέρα παράδοσής του για τα είδη ελαιόλαδα, κρέατα, πουλερικά, ιχθείς (νωπά και κατεψυγμένα) και Οπωρολαχανικά και β) ΤΗΝ ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΟΝΟ ΒΑΣΕΙ ΤΙΜΗΣ (ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΗ ΤΙΜΗ) για τα υπόλοιπα είδη Τροφίμων, στο πλαίσιο εκτέλεσης του Π.Π.Υ.Φ.Υ. 2015.

3. Επειδή περίληψη της διακήρυξης απεστάλη την 31-01-2018 προς στην Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΥΕΕ της Ε.Ε.), προκειμένου να δημοσιευτεί στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το πλήρες κείμενο της διακήρυξης αναρτήθηκε στις 6/2/2018 στο ΚΗΜΔΗΣ (Α.Δ.Α.Μ. ...) και στο ΕΣΗΔΗΣ και έλαβε αριθμό Συστήματος ....

4. Επειδή σε συνέχεια σχετικών ερωτημάτων τρίτο οικονομικού φορέα που απεστάλησαν μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» στις 14/2/2018, στις 16/2/2018 κοινοποιήθηκαν μόνο προς τον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα οι με αριθμό 3383/16-2-2018 διευκρινίσεις.

5. Επειδή τόσο η προσφεύγουσα όσο και οι παρεμβαίνουσες εταιρείες συμμετέχουν στον εν θέματι διαγωνισμό έχοντας υποβάλει τις προσφορές με αριθμό συστήματος 89812 η προσφεύγουσα, και 89911 και 90727 οι δύο παρεμβαίνουσες (κατά σειρά αναφοράς άνωθεν) αντίστοιχα.

6. Επειδή, σε συνέχεια της διαδικασίας διενέργειας του εν θέματι διαγωνισμού, με την απόφαση της 12^{ης} Συνεδρίασης της 1-6-2018 του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής αποφασίστηκε μετά από αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων και ανάδειξης των προσωρινών μειοδοτών, να προχωρήσει η διαδικασία κατάθεσης των σφραγισμένων φακέλων των δικαιολογητικών κατακύρωσής τους σύμφωνα με το άρθρο 103 του Ν.

Αριθμός απόφασης: 858/2018

4412/2016. Εν συνεχεία, στις 18/6/2018 κοινοποιήθηκε μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού το κάτωθι μήνυμα προς όλους τους προσωρινούς μειοδότες «Σας ενημερώνουμε ότι, με το Απόσπασμα Πρακτικών της υπ' αριθμ. 12ης/01-06-2018 (θέμα 78ο) Συνεδρίασης του Δ.Σ. του ... - Ψ.Ν.Θ. με ΑΔΑ: ..., επικυρώθηκε το Πρακτικό Οικονομικής Αξιολόγησης της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του Ηλεκτρονικού Διεθνή Δημόσιου Ανοικτού Κοινού Διαγωνισμού ..., για την Προμήθεια «Τροφίμων, Ποτών, Καπνού & συναφών Προϊόντων», σύμφωνα με το οποίο προχωράει η διαδικασία κατάθεσης των σφραγισμένων φακέλων των δικαιολογητικών κατακύρωσης των προμηθευτών που μειοδότησαν στο Διαγωνισμό. Παρακαλούμε όπως προσκομίσετε, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης (πλην της Εγγυητικής Καλής Εκτέλεσης) εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας ειδοποίησης, ήτοι έως 27-06-2018, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 της σχετικής Διακήρυξης και στο άρθρο 103 του Ν. 4412/2016. Σας ενημερώνουμε επίσης ότι για την ημερομηνία αποσφράγισης του φακέλου των δικαιολογητικών κατακύρωσης θα ειδοποιηθείτε με νέο μήνυμα μας». Στις 27/6/2018, δε, με τον αυτό ως άνω τρόπο απεστάλη στους προσωρινούς αναδόχους μήνυμα γνωστοποιώντας τους ότι στις 11/7/2018 και ώρα 10.00 πμ. θα πραγματοποιηθεί από την αρμόδια Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού, η ηλεκτρονική αποσφράγιση του φακέλου δικαιολογητικών κατακύρωσης.

7. Επειδή στις 20/7/2018 η αναθέτουσα αρχή απέστειλε μήνυμα προς την δεύτερη παρεμβαίνουσα μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού, όπου αναφέρει ότι διαπιστώθηκε πως η τελευταία δεν έχει προσκομίσει κατάλογο των κυριότερων παραδόσεων προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016, όπως ορίζεται στην υπ' αριθμ. ... διακήρυξη, παρ. 2.2.8.2. και την προσκαλεί όπως προσκομίσει τα παραπάνω στοιχεία εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών

Αριθμός απόφασης: 858/2018

δυνάμει του άρθρου 103 του Ν. 4412/22016, από την κοινοποίηση της παρούσας ειδοποίησης ώστε να ολοκληρωθεί άμεσα η διαδικασία αξιολόγησης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

8. Επειδή, στις 24/7/2018 η ως άνω παρεμβαίνουσα απέστειλε μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» συμπληρωματικό ηλεκτρονικό φάκελο δικαιολογητικών κατακύρωσης.

9. Επειδή κατά την 18^η Συνεδρίαση της 3/8/2018 του Δ.Σ. (θέμα 56^ο, ΑΔΑ: ...), η οποία κοινοποιήθηκε σε όλους τους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε αυτολεξεί τα κάτωθι « 1) Την επικύρωση του από 19-07-2018 Πρακτικού Δικαιολογητικών Κατακύρωσης της επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Ηλεκτρονικού Διεθνή Δημόσιου Ανοικτού Κοινού Διαγωνισμού Νο ..., για την προμήθεια «ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΠΟΤΩΝ, ΚΑΠΝΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ», σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή αποφάσισε να προχωρήσει στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού με τη σύνταξη του Πρακτικού Κατακύρωσης.

2) Την επικύρωση του από 19-07-2018 Πρακτικού Κατακύρωσης της επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Ηλεκτρονικού Διεθνή Δημόσιου Ανοικτού Κοινού Διαγωνισμού Νο ..., για την προμήθεια «ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΠΟΤΩΝ, ΚΑΠΝΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ», σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή προτείνει :

A) Την κατακύρωση των ειδών του Ηλεκτρονικού Διεθνή Δημόσιου Ανοικτού Κοινού Διαγωνισμού Άνω των Ορίων ..., για την προμήθεια «ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΠΟΤΩΝ, ΚΑΠΝΟΥ & ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ» για ένα (1) έτος, για τις ανάγκες του ... και του ... ως εξής :

1) Υπέρ της εταιρείας ... στα είδη...[...].

2) Υπέρ της εταιρείας ... στα είδη Νο 11, 12, 13, 33, 37, 39, 43, 49, 52, 53, 58, 59, 68, 81, 99, 101, 102, 114, 118, 120, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 147 και 150 ως εξής:...[...]

3) Υπέρ της εταιρείας ... στα είδη Νο 4 και 7 ως εξής:...[...]

6) Υπέρ της εταιρείας ... στα είδη Νο 2, 3, 5 και 6 ως εξής ...[...]

10. Επειδή το ως άνω αναφερθέν από 19/7/2018 Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης Διαγωνισμού (πρακτικό κατακύρωσης), στην παρ. β) εισηγείται ως προς 15 συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα και οι παρεμβαίνουσες, να συνεχίσει η διαδικασία αποσφράγισης οικονομικών προσφορών, καθώς οι τεχνικές προσφορές και τα δικαιολογητικά συμμετοχής που κατέθεσαν ήταν σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης. Εν συνεχεία, το ως άνω Πρακτικό αναφέρει επί λέξει «Στις 16-05-2018 αποσφραγίσαμε τις Οικονομικές προσφορές των ανωτέρω εταιρειών, των οποίων οι προσφορές είχαν γίνει τεχνικά αποδεκτές. Συντάξαμε το από 16-05-2018 Πρακτικό Οικονομικής Αξιολόγησης, αναδεικνύοντας ως μειοδότες τις εταιρείες: 1)...., 2)...., 3)...., 4) ... 5) ...., 6) ...., 7)...., 8) ...., 9) ....., 10) ...., 11) ...., 12) ...

Στις 11-07-2018 αποσφραγίσαμε τους φακέλους των δικαιολογητικών κατακύρωσης κι αφού ελέγξαμε όλα τα δικαιολογητικά κατά την ημερομηνία αυτή, καθώς και στις 19-07-2018, όπου συνεχίσαμε την αξιολόγηση των δικαιολογητικών, αποφανθήκαμε υπέρ της πληρότητας και νομιμότητας αυτών και συντάξαμε το από 19-07-2018 πρακτικό δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύμφωνα με το οποίο αποφασίσαμε να προχωρήσουμε στο επόμενο στάδιο του Διαγωνισμού με τη σύνταξη του Πρακτικού Κατακύρωσης.

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνει :

A) Την κατακύρωση των ειδών του Ηλεκτρονικού Διεθνή Δημόσιου Ανοικτού Κοινού Διαγωνισμού Άνω των Ορίων ..., για την προμήθεια «ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΠΟΤΩΝ, ΚΑΠΝΟΥ & ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ» για ένα (1) έτος, για τις ανάγκες του ... και του ... ως εξής :

.....[.....]...

2) Υπέρ της εταιρείας ... στα είδη Νο 11, 12, 13, 33, 37, 39, 43, 49, 52, 53, 58, 59, 68, 81, 99, 101, 102, 114, 118, 120, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 147 και 150 ως εξής: ...[...]

3) Υπέρ της εταιρείας ... στα είδη Νο 4 και 7 ως εξής: ....[...].

6) Υπέρ της εταιρείας ... στα είδη Νο 2, 3, 5 και 6 ως εξής: ...[...].».

11. Επειδή, στις 6/8/3018 κοινοποιήθηκε προς τους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού η προσβαλλόμενη πράξη, η οποία κοινοποιήθηκε εκ νέου μαζί με το εισηγητικό από 19/7/3018 πρακτικό της αρμόδιας Επιτροπής στις 8/8/2018 προς την προσφεύγουσα με τον αυτό τρόπο.

12. Επειδή η προσφεύγουσα κατέθεσε στις 14/8/2018 στον διαδικτυακό τόπο διαγωνισμού την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, νομίμως υπογεγραμμένη, έχοντας κάνει χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017 την οποία κοινοποίησε η προσφεύγουσα στην ΑΕΠΠ αυθημερόν μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

13. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας δαπάνης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

14. Επειδή η Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ 39/2017 κοινοποίησε, στις 16/8/2018 την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της.

15. Επειδή η προσφεύγουσα θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της επίμαχης πράξης, καθώς συμμετείχε στον οικείο διαγωνισμό και η προσφορά της έγινε αποδεκτή ενώ έγινε αποδεκτή η προσφορά και ετέρων συνδιαγωνιζομένων εταιρειών, στη ζημία της από την παράνομη συμμετοχή τρίτου/ων στον διαγωνισμό

Αριθμός απόφασης: 858/2018

και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του/τους (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 512/2002, 517/2001).

16. Επειδή την 24/8/2018 η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» το κάτωθι μήνυμα προς όλους τους συμμετέχοντες, το οποίο απέστειλε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ: *«Σας ενημερώνουμε ότι μέχρι και την έκδοση της απόφασης από την ΑΕΠΠ επί της κατατεθείσας Προδικαστικής Προσφυγής από την εταιρεία ..., αναστέλλεται η συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας».*

17. Επειδή, την 24/8/2018 η πρώτη παρεμβαίνουσα «...» άσκησε την υπό εξέταση παρέμβασή της με κατάθεση μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού, η οποία κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ αυθημερόν. Επισημαίνεται ότι η ως άνω παρέμβαση ασκήθηκε: α) εμπροθέσμως, δοθέντος ότι η προσφυγή κοινοποιήθηκε την 16/8/2018 β) με χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017 και ούσα νομίμως υπογεγραμμένη και γ) με πρόδηλο έννομο συμφέρον καθώς η υπό εξέταση προσφυγή στρέφεται και κατά της συμμετοχής της και, ως εκ τούτου, έχει ασκηθεί εν γένει παραδεκτώς.

18. Επειδή την 27/8/2018 η δεύτερη παρεμβαίνουσα «...» άσκησε την υπό εξέταση παρέμβασή της με κατάθεση μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού. Επισημαίνεται, ότι η ως άνω παρέμβαση ασκήθηκε: α) εμπροθέσμως, δοθέντος ότι, ως προαναφέρθη, η προσφυγή κοινοποιήθηκε την 16/8/2018, είναι νομίμως υπογεγραμμένη και γ) με πρόδηλο έννομο συμφέρον καθώς η υπό εξέταση προσφυγή στρέφεται και κατά της συμμετοχής της και, ως εκ τούτου, έχει ασκηθεί εν γένει παραδεκτώς.

19. Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ισχυρίζεται τα εξής : *« Z.1. Μη προσκόμιση από την δανειζόμενη εμπειρία εταιρεία ... έγγραφης δέσμευσης της δανείστριας εταιρείας ότι θα*

Αριθμός απόφασης: 858/2018

διαθέσει τα τεχνικά της μέσα και επαγγελματική της ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης

Κατά την ως άνω υποπαράγραφο Β.9 της παραγράφου 2.2.8.2 (σελ. 25) της διακήρυξης με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα»: «Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.6 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό».

Η παρ. 2.2.6 (σελ. 20 της διακήρυξης) τιτλοφορείται «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα - Στήριξη στην ικανότητα τρίτων» και αφορά στη «δάνεια εμπειρία».

Τα βασικά στοιχεία του θεσμού της δάνειας εμπειρίας, που διαμορφώθηκε νομολογιακά πριν ακόμα αποτυπωθεί στις κοινοτικές οδηγίες, είναι: α) η αδυναμία του υποψήφιου οικονομικού φορέα να ανταποκριθεί με τα δικά του μέσα στις απαιτήσεις εκτέλεσης της σύμβασης, την οποία επιθυμεί να συνάψει, και η προσφυγή του σε δυνατότητες τρίτου φορέα (χρηματοδοτικές ή τεχνικές δυνατότητες) για την απόδειξη της καταλληλότητάς του και β) η υποχρέωση του υποψήφιου οικονομικού φορέα να αποδείξει ότι ο τρίτος φορέας έχει τη δυνατότητα να διαθέσει τους επικαλούμενους πόρους και ότι οι πόροι αυτοί θα βρίσκονται πράγματι στη διάθεση του πρώτου για την εκτέλεση της σύμβασης (βλπ. Απόφαση 295/2015 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων με θέμα «Δυνατότητα δανεισμού ικανότητας τρίτων κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων» με ΑΔΑ: ΨΤΜ20ΞΤΒ-ΗΞ4 και αριθμό πρωτοκόλλου 2076/25.04.2016, καλούμενη στο εξής και για συντομία «Απόφαση 295/2015», σελ. 3).

Στη «στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων» αναφέρεται ολόκληρο το ομότιπλο άρθρο 78 του Ν. 4412/2016. Σύμφωνα με την υποπαράγραφο 1 της παρ. 1 του εν λόγω άρθρου: «Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής

Αριθμός απόφασης: 858/2018

και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς». Επίσης, σύμφωνα με την υποπαράγραφο 3 της παρ.1 του ιδίου άρθρου «Αν ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό».

Όπως προκύπτει από το αρχείο με περιγραφή συστήματος «15.ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΓΙΑ ΑΔΕΙΕΣ — Κ.Α», που εισέφερε η ... στο φάκελο της τεχνικής της προσφοράς, πρόκειται για εταιρεία αμιγώς εμπορική, που δεν ασχολείται με τη μεταποίηση / επεξεργασία προϊόντων, παρά μόνο με την αγορά, αποθήκευση και μεταπώλησή τους. Ειδικότερα, το συγκεκριμένο αρχείο περιέχει τα εξής έγγραφα: α) τη με αριθμό πρωτοκόλλου 13/02.01.2015 με αριθμό αδείας 9/2015 «Άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας επιχείρησης αποθήκευσης, διανομής και μεταφοράς - αποθήκη τροφίμων και ποτών - χονδρικό εμπόριο» του Δήμου Χαλκηδόνος για την ..., β) τη με αριθμό πρωτοκόλλου 13/10908/31.08.2001 άδεια λειτουργίας ψυκτικών αποθηκών της Διεύθυνσης Κτηνιατρικής για την ..., γ) τη με αριθμό πρωτοκόλλου 15/Φ.14.2.11413/7.13304/24.10.2007 άδεια λειτουργίας ψυγείου συντήρησης και αποθήκευσης προϊόντων της Διεύθυνσης Ανάπτυξης για την ....

Ως εκ τούτου είναι προφανές ότι η ... για την προμήθεια όλων των προσφερομένων από αυτήν ειδών του διαγωνισμού στηρίζεται στην επαγγελματική - τεχνική επάρκεια και ικανότητα τρίτων φορέων, εφόσον δεν παρεμβάλλεται καθόλου στη γραμμή παραγωγής και το τελικό προϊόν δεν παρασκευάζεται από αυτήν, παρά μόνο αγοράζεται, αποθηκεύεται και

μεταφέρεται προς τις δομές της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής. Θα έπρεπε κατά συνέπεια η ... να αποδείξει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή της τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με τη διακήρυξη και το άρθρο 78 του Ν. 4412/2016.

Ιδιαίτερα για τα είδη α) κοτόπουλο μπούτι κατεψυγμένο (γραμμή συστήματος «11»), β) κοτόπουλο στήθος κατεψυγμένο (γραμμή συστήματος «12») και γ) κοτόπουλα νωπά ολόκληρα (γραμμή συστήματος «13»), όπως προκύπτει από το συστημικό αρχείο με περιγραφή «21: ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΧΩΡΑΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ_signed», που εισέφερε η ... στο φάκελο της τεχνικής της προσφοράς, η παραγωγή του τελικού προϊόντος θα γίνεται όχι από την ..., αλλά από την εταιρεία με την επωνυμία «...», που εδρεύει στην ... και εκπροσωπείται νόμιμα, καλούμενη στο εξής και για συντομία «η δανείστρια». Θα δανείζεται δηλαδή η ... την τεχνική και επαγγελματική επάρκεια της δανείστριας εταιρείας για την εκτέλεση της προμήθειας στα πλαίσια του ανωτέρω διαγωνισμού και θα έπρεπε κατά τα ανωτέρω να αποδείξει στην αναθέτουσα αρχή ότι η δανείστρια θα της παράσχει τους αναγκαίους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Η απόδειξη αυτή θα έπρεπε να λάβει χώρα με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης της δανείστριας εταιρείας για σκοπό αυτό.

Η ... εντούτοις δεν εισέφερε στα δικαιολογητικά κατακύρωσης τη σχετική δέσμευση της δανείστριας εταιρείας, αν και όφειλε, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2.2.S.2 (σελ. 25), 2.2.6 (σελ. 20) και 3.2 (σελ. 36 της διακήρυξης) και για το λόγο αυτό η προσφορά της θα έπρεπε να απορριφθεί ως μη νόμιμη.

Z.2. Μη προσκόμιση από την εταιρεία ... δήλωσης συνεργασίας με τους τρίτους φορείς και ειδικότερα δήλωσης ότι οι τρίτοι φορείς έχουν αποδεχθεί έναντι της ... την εκτέλεση των συγκεκριμένων προμηθειών σε περίπτωση κατακύρωσής τους σε αυτή.

Αριθμός απόφασης: 858/2018

Στην παρ. 2.2.7 της διακήρυξης (σελ. 21) αναφέρεται ότι «Επίσης όταν οι προσφέροντες δεν θα παράγουν τα προσφερόμενα προϊόντα μερικά ή ολικά σε δικό τους εργοστάσιο θα προσκομίσουν μαζί με την δήλωση συνεργασίας και βεβαίωση από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα ότι το εργοστάσιο εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, IFS & ISO 9001)». Προκύπτει ρητά και με σαφήνεια από τη συγκεκριμένη διατύπωσή ότι σε περίπτωση μη παραγωγής των προσφερομένων προϊόντων ολικά ή μερικά σε εργοστάσιο του οικονομικού φορέα, είναι απαραίτητη η προσκόμιση δήλωσης συνεργασίας (ενν. μεταξύ του συνεργαζόμενου τρίτου παραγωγού των προσφερομένων προϊόντων και του διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα). Σε σχετικό μάλιστα αίτημα της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας με την επωνυμία «...» για παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών μέσω του συστήματος, η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε επίσης μέσω του συστήματος την 27.02.2018 με το μήνυμα με θέμα «ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ» ότι «Σε απάντηση της Αίτησης Συμπληρωματικών Πληροφοριών - Διευκρινίσεών σας, σχετικά με τη Διακήρυξη του Ηλεκτρονικού Διεθνή Δημόσιου Ανοικτού Κοινού Διαγωνισμού Νο 022/2017 για την προμήθεια Τροφίμων, Ποτών, Καπνού & συναφών Προϊόντων, σας ενημερώνουμε τα εξής: 1) Στο άρθρο 2.2.7 της διακήρυξης Νο 022/2017, η δήλωση συνεργασίας που αναφέρεται, δύναται να είναι Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου προμηθευτή προς την αναθέτουσα Αρχή, στην οποία θα δηλώνεται η επιχείρηση στην οποία θα γίνεται η κατασκευή του τελικού προϊόντος και ότι η επιχείρηση αυτή έχει αποδεχθεί έναντί τους, την εκτέλεση της συγκεκριμένης προμήθειας σε περίπτωση κατακύρωσης στον προμηθευτή υπέρ του οποίου έγινε η αποδοχή.» Το ως άνω μήνυμα εισέφερε η «...» στα δικαιολογητικά κατακύρωσής της (αριθμός απάντησης: 89848 - βλπ. σχετ. και την αλληλογραφία μεταξύ της εταιρείας ... και της Αναθέτουσας Αρχής).

Προκύπτει ως εκ τούτου ότι η ... υποχρεούταν να προσκομίσει επιπλέον δήλωση συνεργασίας τουλάχιστον με την εταιρεία με την επωνυμία «...» ως παραγωγό εταιρεία των προϊόντων της ομάδας 2 (πουλερικά): κοτόπουλο μπούτι κατεψυγμένο (γραμμή συστήματος «11»), κοτόπουλο στήθος κατεψυγμένο (γραμμή συστήματος «12») και κοτόπουλα νωπά ολόκληρα (γραμμή συστήματος «13») ή έστω μία υπεύθυνη δήλωση ότι η επιχείρηση αυτή έχει αποδεχθεί έναντι της ... την εκτέλεση της συγκεκριμένης προμήθειας. Εντούτοις η ... δεν προσκόμισε τα ανωτέρω στο φάκελο των δικαιολογητικών κατακύρωσής της.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι η παράλειψη της αναθέτουσας αρχής να αιτηθεί από την ... τη συμπληρωματική προσκόμιση των ως άνω εγγράφων μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσής της, δεν αίρει το αυξημένο καθήκον επιμέλειας του προσωρινού αναδόχου κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης, για τα οποία πρέπει να μεριμνά, ώστε να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της διακήρυξης (βλπ. ΑΕΠΠ 508/2018, παρ. 12, σελ. 18-19).

Z.3. Μη προσκόμιση από την εταιρεία ... ορισμένου και πλήρους εγγράφου με παραδόσεις προμηθειών για τα έτη 2014, 2015, 2016

Σύμφωνα με την υποπαράγραφο Β.4 της παραγράφου 2.2.8.2 (Αποδεικτικά μέσα) (σελ. 24) της Διακήρυξης: «Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν: α) Κατάλογο στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016 με μνεία για κάθε παράδοση του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο Δημόσιο είτε στον Ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα τα υλικά, τις ποσότητες, την αξία, τις ημερομηνίες παραγγελίας παράδοσης και υποχρέωσης παράδοσης (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο)».

Στα πλαίσια της ως άνω υποχρέωσής της η ... εισέφερε στο φάκελο των δικαιολογητικών κατακύρωσής της 27.06.2018 το έγγραφο με περιγραφή

Αριθμός απόφασης: 858/2018

«ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΕΛΑΤΟΛΟΓΙΟ», στο οποίο περιλαμβάνονταν οκτώ (8) φορείς, με τους οποίους η ... είχε υπογράψει συμβάσεις, η διάρκεια αυτών, καθώς και τα προμηθευθέντα είδη («προμήθεια νωπών κρεάτων» σε δύο περιπτώσεις και «προμήθεια νωπών κρεάτων και πουλερικών» σε έξι περιπτώσεις).

Την 11.07.2018 συνεδρίασε η Επιτροπή Διενέργειας και Αξιολόγησης του Διαγωνισμού της Αναθέτουσας Αρχής και, αφού έλεγξε τα δικαιολογητικά κατακύρωσής των οικονομικών φορέων, έκρινε ότι η ... «δεν κατέθεσε ως όφειλε, όπως ορίζει η Διακήρυξη τα εξής δικαιολογητικά: 1. Κατάλογο στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016». Για το σκοπό αυτό, όπως αναφέρεται και στο από 19.07.2018 Πρακτικό Δικαιολογητικών Κατακύρωσής «στάλθηκε ηλεκτρονικό μήνυμα μέσω της πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ στις μειοδότες εταιρείες ... 2) ..... με το οποίο ζητούνταν να προσκομίσουν τα ανωτέρω δικαιολογητικά, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών...».

Ακολούθως, όπως γίνεται μνεία στο ανωτέρω Πρακτικό Δικαιολογητικών Κατακύρωσής, «Η μειοδότη εταιρεία ... κατέθεσε στις 24-07-2018, ηλεκτρονικά, μέσω της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ, τα εξής δικαιολογητικά: 1. Κατάλογο στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016».

Αφού η Επιτροπή έκρινε ότι τα δικαιολογητικά είναι σύνομα, αποφάσισε να προχωρήσει στη σύνταξη του από 19.07.2018 πρακτικού κατακύρωσής, με το οποίο πρότεινε την κατακύρωση των ειδών, που αναφέρονται σε αυτό, στη .... Το εν λόγω από 19.07.2018 πρακτικό κατακύρωσής επικυρώθηκε εν συνεχεία από την προσβαλλόμενη.

Εντούτοις, τόσο το πρώτο έγγραφο της ... με συστημική περιγραφή «ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΕΛΑΤΟΛΟΓΙΟ», που εισφέρθηκε αρχικά στα

δικαιολογητικά κατακύρωσής, όσο και το δεύτερο με συστημική περιγραφή «ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ -ΕΡΓΩΝ» και τίτλο «Δήλωση Εμπειρίας», το οποίο προσκομίστηκε κατόπιν συμπληρωματικού αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, που εισφέρθησαν στα πλαίσια της υποχρέωσης του οικονομικού φορέα από την υποπαράγραφο Β.4 της παραγράφου 2.2.8.2 της διακήρυξης, δεν ανταποκρινόταν στις απαιτήσεις της ως αόριστα και ανεπίδεκτα εκτιμήσεως. Στόχος της διακήρυξης είναι η αναθέτουσα αρχή να μπορέσει να εκτιμήσει την τεχνική επάρκεια των οικονομικών φορέων μέσα από τις συμβάσεις, στις οποίες συμβλήθηκαν αυτοί ως προμηθευτές, και ειδικότερα από κάθε παράδοση του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο Δημόσιο είτε στον Ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα τα υλικά, τις ποσότητες, την αξία, τις ημερομηνίες παραγγελίας παράδοσης και υποχρέωσης παράδοσης (βλπ. υποπαρ. Β.4 παρ. 2.2.8.2 διακήρυξης). Οι μόνες διαφορές μεταξύ του πρώτου εγγράφου, που κρίθηκε από την αναθέτουσα αρχή ανεπαρκές, και του δεύτερου, που κρίθηκε επαρκές, είναι ότι στο δεύτερο έγγραφο οι φορείς, με τους οποίους έχει συμβληθεί η ... έχουν αυξηθεί από 8 σε 15 (οι 8 εξ αυτών είναι οι ίδιοι με το πρώτο έγγραφο) και επίσης έχει προστεθεί μία επιπλέον στήλη με επικεφαλίδα «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ», στην οποία υπάρχουν εγγεγραμμένα ποσά στις 7 από τις 15 συμβάσεις. Από κανένα σημείο του εγγράφου δεν προκύπτει εάν τα συγκεκριμένα ποσά αφορούν στην προϋπολογισθείσα δαπάνη των ειδών, που ανέλαβε η ... να προμηθεύσει τους αναγραφόμενους φορείς, ή στην αξία της προμήθειας, που ανέλαβε να εκτελέσει η εταιρεία. Περαιτέρω, από κανένα σημείο του εγγράφου δεν προκύπτουν ειδικότερες παραδόσεις προϊόντων, συγκεκριμένα είδη και ποσότητες. Κατά συνέπεια ακόμη και το έγγραφο με περιγραφή συστήματος «ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ -ΕΡΓΩΝ» και τίτλο «Δήλωση Εμπειρίας» της ... θα έπρεπε να απορριφθεί ως μη νόμιμο συμπαρασύροντας σε απόρριψη την προσφορά της εν συνόλω.

Αριθμός απόφασης: 858/2018

Πρέπει τέλος να επισημανθεί ότι η αναθέτουσα αρχή και οι συνδιαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς δεν μπορούν να σχηματίσουν πλήρη εικόνα για την τεχνική ικανότητα της παραγράφου 2.2.6 ούτε από τις βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης της σύμβασης της ..., εφόσον προσκομίζεται μόνο μία (1) και ειδικότερα η με αριθμό πρωτοκόλλου 15757/25.10.2016 Βεβαίωση του Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων «Γ. Χατζηκώστα»....[...]».

20.Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε την 20/8/3018 απέστειλε με το με αριθμό πρωτ. 625/353/28549 έγγραφό της τις απόψεις της επί των προβαλλόμενων λόγων της προσφυγής.

21. Επειδή, αντιστοίχως, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής τα εξής : «Επί των προβαλλόμενων λόγων αναφέρουμε τα εξής:

«Α. Ως προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας περί μη προσκόμισης έγγραφης δέσμευσης της εταιρείας «...» από την συνεργαζόμενη εταιρεία «...».

Στην παρ.2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» της διακήρυξης ορίζεται ότι:

2.4.3.2 γ) Τεχνική προσφορά, Οι οικονομικοί φορείς έχουν την υποχρέωση να συνυποβάλλουν υποχρεωτικά μαζί με την τεχνική προσφορά τους :

1. Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 ψηφιακά υπογεγραμμένη στην οποία να δηλώνεται το εργοστάσιο κατασκευής των τελικών προϊόντων και ο τόπος εγκατάστασής του,

2. Ανάλογα με την κατηγορία του προϊόντος, όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά ή άλλα ανάλογα έγγραφα, όπως αυτά αναφέρονται στους Γενικούς και Ειδικούς όρους των Τεχνικών Προδιαγραφών (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II).

Η εταιρεία «...» κατέθεσε την σχετική υπεύθυνη δήλωση, ως όφειλε, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης μαζί με την τεχνική της προσφορά,

ως δικαιολογητικά της τεχνικής της προσφοράς. Το δικαιολογητικά αυτό αξιολογήθηκε από την επιτροπή του διαγωνισμού κατά την αποσφράγιση των τεχνικών προσφορών, και κρίθηκε αποδεκτό. Ως εκ τούτου, οι εκ των υστέρων προβαλλόμενοι λόγοι της προσφεύγουσας έπρεπε να κατατεθούν σε προηγούμενο στάδιο του διαγωνισμού και όχι κατά το στάδιο αξιολόγησης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

Περαιτέρω, σχετικά με την «δάνεια εμπειρία» που επικαλείται η προσφεύγουσα, στην παράγραφο 2.2.6.2 της διακήρυξης ορίζεται ότι:

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους, τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.

Από τους πιο πάνω όρους προκύπτει ότι η δάνεια εμπειρία έχει σχέση με την οικονομική-χρηματοοικονομική τους επάρκεια, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2.2.6 της διακήρυξης.

Από την κατάθεση των οικονομικών καταστάσεων, ισολογισμών, κύκλο εργασιών που κατέθεσε η εταιρεία «...» φαίνεται ότι η οικονομική χρηματοοικονομική της επάρκεια, καλύπτει πλήρως την εκτέλεση της σύμβασης από μόνη της, χωρίς την στήριξη τρίτων, την οποία ουδόλως επιθυμεί να κάνει χρήση.

Συνεπώς, η εταιρεία «...» δεν είχε τη υποχρέωση να αποδείξει με την προσκόμιση σχετικής έγγραφης δέσμευσης από την συνεργάτιδα εταιρεία την οικονομική-χρηματοοικονομική της επάρκεια, για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού.

Υπό τα δεδομένα αυτά δεν υφίσταται πλημμέλεια που θα δικαιολογούσε την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης.

Β. Ως προς τον ισχυρισμό ότι η εταιρεία «...» δεν προσκόμισε Δήλωση συνεργασίας με τρίτο φορέα και ότι έπρεπε αυτός να είχε αποδεχθεί την εκτέλεση της συγκεκριμένης προμήθειας σε περίπτωση κατακύρωσης της.

1. Στην παράγραφο 2.2.6. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα - Στήριξη στην ικανότητα τρίτων της διακήρυξης ορίζεται ότι:

Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται:

α) να εκθέτουν στην προσφορά τους τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να ανταποκριθούν έγκαιρα στις εκάστοτε ανακύπτουσες ανάγκες του κάθε Νοσοκομείου.

β) να δηλώσουν:

- τις τρεις (3) κυριότερες συμβάσεις προμηθειών του συγκεκριμένου ή αντίστοιχου είδους ,που έχουν εκτελέσει κατά τη διάρκεια των ετών 2014,2015 και 2016.

- τον έλεγχο της ποιότητας που διαθέτουν.

γ) να υποβάλουν με την προσφορά τους βεβαίωση ή άλλο αντίστοιχο έγγραφο του οίκου παρασκευής του προσφερόμενου είδους, από το οποίο θα προκύπτει ότι ο οίκος παρασκευής εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, 1FS & ISO 9001).

Η εταιρεία «...» υπέβαλε μαζί με την τεχνική προσφορά της Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία αναφέρει την χώρα καταγωγής του τελικού προσφερόμενου είδους, την μονάδα προμήθειας καθώς και τον τόπο εγκατάστασης τους.

Η δήλωση αυτή στην οποία δηλώνεται η επιχείρηση στην οποία θα γίνεται η κατασκευή του τελικού προϊόντος αξιολογήθηκε από την Επιτροπή του διαγωνισμού εξελήφθη ως δήλωση συνεργασίας διότι εμπεριέχει την έννοια αποδοχής συνεργασίας μεταξύ των δύο πλευρών και έγινε αποδεκτή.

Ως εκ τούτου οι εκ των υστέρων προβαλλόμενοι λόγοι της προσφεύγουσας κατατίθενται ετεροχρονισμένα.

2. Στην παρ. 2.2.8.2 Αποδεικτικά μέσα της διακήρυξης προβλέπονται τα εξής:

B.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

α) Κατάλογο στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016 με μνεία για κάθε παράδοση του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο Δημόσιο είτε στον Ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα τα υλικά, τις ποσότητες, την αξία, τις ημερομηνίες παραγγελίας παράδοσης και υποχρέωσης παράδοσης (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο).

β) Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, συνεργασίας και περάτωσης συμβάσεων αντίστοιχων προμηθειών από Δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο).

γ) να υποβάλουν με την προσφορά τους βεβαίωση ή άλλο αντίστοιχο έγγραφο του οίκου κατασκευής του προσφερόμενου είδους, από το οποίο θα προκύπτει ότι ο οίκος κατασκευής εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, IFS & ISO 9001).

Σύμφωνα με τον παραπάνω όρο της διακήρυξης η εταιρεία «...» κατά το στάδιο προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης κατέθεσε το ISO 22000:2005, ISO 9001:2008 της εταιρείας «...» από την οποία θα προμηθεύεται τα προσφερόμενα είδη, έγγραφο από το τμήμα χορήγησης αδειών βιομηχανίας με το οποίο ενημερώνει ότι έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά γνωστοποίηση της εταιρείας «...» για την λειτουργία Παραγωγή προϊόντων κρέατος και κρέατος πουλερικών έγγραφο από ΕΦΕΤ με το οποίο γνωστοποιείται η καταχώρηση της επιχείρησης «...» στον κατάλογο των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων κρέατος πουλερικών.

Υπό τα δεδομένα αυτά και συνδυαστικά με την κατατεθείσα Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία αναφέρει την μονάδα προμήθειας των προσφερόμενων ειδών, εικάζεται ότι η εταιρεία «...» δέχεται να προμηθεύσει τα προσφερόμενα είδη στη εταιρεία «...» διότι σε άλλη περίπτωση δεν θα παρείχε τα σχετικά έγγραφα.

Επομένως, είναι και κατά το μέρος αυτό απορριπτέα τα προβαλλόμενα με την προδικαστική προσφυγή.

Γ. Ως προς την προσκόμιση του δικαιολογητικού κατακύρωσης, που αφορά Κατάλογο στον οποίο αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών των συγκεκριμένων ειδών, από την εταιρία «...».

Σύμφωνα με το άρθρο 80 παρ. 5 του Ν. 4412/2016: «Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών». Στο δε Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', για την απόδειξη των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα προβλέπονται τα εξής αποδεικτικά μέσα: «[...] θ) κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία, κατά μέγιστο όριο, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη [...]».

Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή, εάν ο εκάστοτε προσφέρων οικονομικός φορέας διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης.

Στην παρ. 2.2.8.2 και στην υποπαράγραφο Β4. («Αποδεικτικά μέσα») της διακήρυξης ορίζεται ότι: Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

α) Κατάλογο στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016 με μνεία

για κάθε παράδοση του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο Δημόσιο είτε στον Ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα τα υλικά, τις ποσότητες, την αξία, τις ημερομηνίες παραγγελίας παράδοσης και υποχρέωσης παράδοσης (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο).

β) Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, συνεργασίας και περάτωσης συμβάσεων αντίστοιχων προμηθειών από Δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο).

Εν προκειμένω, η εταιρεία «...» στην Πρόσκληση κατάθεσης των δικαιολογητικών κατακύρωσης, κατέθεσε έγγραφο «ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΕΛΑΤΟΛΟΓΙΟ» το οποίο αναφέρει συμβάσεις που συνήψε η εταιρεία με άλλους φορείς, τα προμηθευθέντα είδη καθώς και τον χρόνο ισχύς των συμβάσεων.

Η επιτροπή κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης ζήτησε όπως είχε το δικαίωμα σύμφωνα με την παράγραφο 3.2 της διακήρυξης συμπληρωματικό έγγραφο «Κατάλογος Συμβάσεων -Έργων». Η εταιρεία ανταποκρινόμενη στο αίτημα του Νοσοκομείου προσκόμισε έγγραφο το οποίο περιελάμβανε συμβάσεις που η εταιρεία είχε συνάψει με διάφορους φορείς, την διάρκεια των συμβάσεων, τους προϋπολογισμούς των συμβάσεων καθώς και την περιγραφή των προμηθευθέντων ειδών. Η Επιτροπή του διαγωνισμού από το σύνολο των στοιχείων που προέκυψαν από το συγκεκριμένο έγγραφο θεώρησε ότι η εταιρεία με γνώμονα την έκταση, τις απαιτήσεις του έργου καθώς και τον προϋπολογισμό του, έχει τις προϋποθέσεις για την εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης.

Τέλος, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος και ο ισχυρισμός της προσφυγής, με τον οποίο υποστηρίζεται ότι θα έπρεπε να απορριφθεί ως μη νόμιμο το συγκεκριμένο δικαιολογητικό».

22. Επειδή η πρώτη παρεμβαίνουσα αναφέρει στην παρέμβασή της αυτολεξεί τα εξής «Ι.ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟ ΤΗΣ

ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΥΣΑΣ ΠΕΡΙ ΜΗ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ... ΑΠΟ ΤΗ ΔΑΝΕΙΖΟΥΣΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ...

1. Στην παράγραφο 2.2.Θ.2 της διακήρυξης ορίζεται ότι:

«2.2.6.2 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους, τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης. Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων»

Στην παράγραφο 2.2.5 της διακήρυξης προβλέπεται ότι:

«2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να έχουν : α) οικονομικές καταστάσεις ή αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων, στην περίπτωση που η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας για τα τρία τελευταία έτη και β) ολικό ύψος κύκλου εργασιών για τα τρία τελευταία έτη τουλάχιστον ίσο με την εκτιμώμενη αξία της διακήρυξης και κατά περίπτωση του κύκλου εργασιών του αντικειμένου της παρούσας διακήρυξης. Σε περίπτωση που οι πληροφορίες σχετικά με τον κύκλο εργασιών (γενικό) δεν είναι διαθέσιμες για ολόκληρη την απαιτούμενη

περίοδο, ο οικονομικός φορέας αναφέρει την ημερομηνία που ιδρύθηκε ή άρχισε τις δραστηριότητές του» -

3. Στην παράγραφο 2.4.3. ότι:

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά»

2.4.3.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: α) Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο β) εγγύηση συμμετοχής 2.4.3.2 γ) Τεχνική προσφορά, η οποία θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο "Τεχνικές Προδιαγραφές - Πίνακας Ειδών με Τιμές" του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. Στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» επιπλέον υποβάλλεται επί ποινή απόρριψης και το φύλλο συμμόρφωσης (παράρτημα III Α - Υπόδειγμα Φύλλου Συμμόρφωσης). Οι οικονομικοί φορείς έχουν την υποχρέωση να συνυποβάλλουν υποχρεωτικά μαζί με την τεχνική προσφορά τους : 1. Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 ψηφιακά υπογεγραμμένη στην οποία να δηλώνεται το εργοστάσιο κατασκευής των τελικών προϊόντων και ο τόπος εγκατάστασής του, 2. Ανάλογα με την κατηγορία του προϊόντος, όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά ή άλλα ανάλογα έγγραφα, όπως αυτά αναφέρονται στους Γενικούς και Ειδικούς όρους των Τεχνικών Προδιαγραφών (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II).

4. Από τους όρους της διακήρυξης προκύπτει ότι οι διαγωνιζόμενοι μπορούν να κάνουν χρήση της δάνειας εμπειρίας ΜΟΝΟΝ όσον αφορά στην κάλυψη του κριτηρίου ποιοτικής επιλογής που σχετίζεται

με την οικονομική-χρηματοοικονομική τους επάρκεια, όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο 2.2.5 της διακήρυξης. Επομένως, εν προκειμένω δεν τίθεται κατ' αρχήν ζήτημα χρήσης από την ... δάνειας εμπειρίας από την εταιρία «...» για την κάλυψη της οικονομικής επάρκειας, την οποία η ... πληροί αυτοτελώς.

Δεν προβλέπεται σε καμία περίπτωση δάνεια εμπειρία για τεχνική ικανότητα. Η μόνη περίπτωση που η ... είχε υποχρέωση υποβολής έγγραφης δήλωσης σχετικά με την κατασκευάστρια εταιρία των προσφερόμενων ειδών είναι αυτή που προβλέπεται στην παράγραφο 2.4.3 ΟΠΟΥ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ και όπου ειδικότερα προβλέπεται ότι: «Οι οικονομικοί φορείς έχουν την υποχρέωση να συνυποβάλλουν υποχρεωτικά μαζί με την τεχνική προσφορά τους : 1. Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 ψηφιακά υπογεγραμμένη στην οποία να δηλώνεται το εργοστάσιο κατασκευής των τελικών προϊόντων και ο τόπος εγκατάστασής του».

5. Η ... προσκόμισε τη σχετική υπεύθυνη δήλωση ορθώς συμπληρωμένη κατά τους όρους της διακήρυξης ως δικαιολογητικά έγγραφο της τεχνικής της προσφοράς μαζί με την τεχνική της προσφορά, δηλαδή κατά το χρόνο υποβολής της τελευταίας.

Το εν λόγω σχετικό έγγραφο επομένως αποτελεί στοιχείο της τεχνικής προσφοράς, που κατά τους όρους της διακήρυξης οι διαγωνιζόμενοι καλούνται να υποβάλλουν μαζί με την τεχνική τους προσφορά, η οποία αξιολογήθηκε σε πρότερο στάδιο του διαγωνισμού, δηλαδή κατά την αποσφράγιση των τεχνικών προσφορών, η οποία για την περίπτωση της ... έγινε αποδεκτή.

β. Σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων και κατ' αναλογία με τα παγίως κριθέντα από τη νομολογία στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 3886/2010 (ΣΤΕ 219/2011, 884, 333, 140/2010, 11016/2009) που γίνεται δεκτό ότι ομοίως ισχύουν και για τις διατάξεις του

Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 και δη για την άσκηση της προβλεφθείσας σε αυτές προδικαστικής προσφυγής, δια της οποίας επιδιώκεται η εξασφάλιση της παροχής δικαστικής προστασίας στο κατάλληλο εκάστοτε χρονικό σημείο, ώστε αφενός μεν να διατάσσονται επικαίρως τα αναγκαία στη συγκεκριμένη περίπτωση μέτρα, προκειμένου να αποτρέπεται η δημιουργία καταστάσεων ικανών να βλάψουν τα έννομα συμφέροντα των διαγωνιζομένων, αφετέρου δε να μην παρακωλύεται, κατά τρόπο που υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο, η εξέλιξη της διαδικασίας του διαγωνισμού και η σύναψη της σύμβασης, με την αδικαιολόγητη παράταση της εκκρεμότητας σχετικά με τη νομιμότητα της διαδικασίας αυτής. Ειδικότερα, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι στις δημόσιες συμβάσεις ισχύει ο κανόνας της, κατά στάδια, προβολής των λόγων, ήτοι λόγοι που αφορούν σε προγενέστερο στάδιο δεν μπορούν να προβληθούν σε μεταγενέστερο, αλλά θα πρέπει να προβάλλονται επικαίρως (ΕΑ ΣτΕ 207/2002, 295/2003, 602/2003, 884/2003, 69/2005, 1032/2005, 245/2011 κ.ά.). Η αρχή αυτή, της επίκαιρης και αυτοτελούς προσβολής των βλαπτικών πράξεων όλων των οργάνων του διαγωνισμού εντάσσεται στους αρνητικούς όρους του εννόμου συμφέροντος, αποκλείοντας τον παρεμπόμποντα έλεγχο της νομιμότητας των λόγων αυτών με την ευκαιρία της προσβολής των μεταγενέστερων πράξεων ή παραλείψεων της διαγωνιστικής διαδικασίας με την προδικαστική προσφυγή (ΕΑ ΣτΕ 305/2011, 65/2012).

7.Συνεπώς, εν προκειμένω, αφενός μεν δεν έχουν εφαρμογή οι όροι περί δάνειας εμπειρίας (εάν γινόταν χρήση της οποίας τότε ο δανείζων την εμπειρία του φορέας δηλαδή η ... θα έπρεπε να υποβάλλει ούτως ή άλλως και χωριστό Ε.Ε.Ε.Σ.), αφετέρου δε ο συγκεκριμένος λόγος προβάλλεται ανεπίκαιρα διότι κατά τους όρους της παραγράφου 2.4.3. της διακήρυξης η υπεύθυνη δήλωση σχετικά με τη χώρα καταγωγής των προσφερόμενων ειδών δε συγχέεται με τεχνική ικανότητα διαγωνιζομένων, αποτελεί στοιχείο της τεχνικής προσφοράς, έχει ήδη αξιολογηθεί κατά το στάδιο αποσφράγισης

φακέλων τεχνικών προσφορών, όπου η προσφορά της ... έγινε δεκτή και συνεπώς δεν μπορεί να επανεξεταστεί κατά το στάδιο προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

Β. ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟ ΟΤΙ Η ... ΔΕΝ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΕ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΟΤΙ ΑΥΤΟΣ ΕΧΕΙ ΑΠΟΔΕΧΤΕΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ

1. Στην παράγραφο 2.2.6. της διακήρυξης προβλέπεται ότι:

«2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα - Στήριξη στην ικανότητα τρίτων 2.2.6.1 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: α) να εκθέτουν στην προσφορά τους τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να ανταποκριθούν έγκαιρα στις εκάστοτε ανακύπτουσες ανάγκες του κάθε Νοσοκομείου, β) να δηλώσουν: · τις τρεις (3) κυριότερες συμβάσεις β) να δηλώσουν: · τις τρεις (3) κυριότερες συμβάσεις προμηθειών του συγκεκριμένου ή αντίστοιχου είδους ,που έχουν εκτελέσει κατά τη διάρκεια των ετών 2014,2015 και 2016. · τον έλεγχο της ποιότητας που διαθέτουν, γ) να υποβάλουν με την προσφορά τους βεβαίωση ή άλλο αντίστοιχο έγγραφο του οίκου παρασκευής του προσφερόμενου είδους, από το οποίο θα προκύπτει ότι ο οίκος παρασκευής εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, IFS & ISO 9001).

2. Στην παράγραφο 2.2.7. για τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας ότι :« Οι αλλοδαποί συμμετέχοντες πρέπει να προσκομίσουν βεβαίωση από ανάλογο φορέα της αλλοδαπής. Επίσης όταν οι προσφέροντες δεν θα παράγουν τα προσφερόμενα προϊόντα μερικά ή ολικά σε δικό τους εργοστάσιο θα προσκομίσουν μαζί με την δήλωση συνεργασίας και βεβαίωση από ανεξάρτητο διαπιστευμένο Φορέα ότι το εργοστάσιο εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, IFS & ISO 9001)»

3. Στο άρθρο 2.2.S.2. και παράγραφος Β.4 ότι:

«2.2.8.2 Αποδεικτικά μέσα Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.5, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016

Β.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2,2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν: α) Κατάλογο στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016 με μνεία για κάθε παράδοση του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο Δημόσιο είτε στον Ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα τα υλικά, τις ποσότητες, την αξία, τις ημερομηνίες παραγγελίας παράδοσης και υποχρέωσης παράδοσης (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο), β) Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, συνεργασίας και περάτωσης συμβάσεων αντίστοιχων προμηθειών από Δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο), γ) να υποβάλουν με την προσφορά τους βεβαίωση" ή άλλο αντίστοιχο έγγραφο του οίκου κατασκευής του προσφερόμενου είδους, από το οποίο θα προκύπτει ότι ο οίκος κατασκευής εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, IFS & ISO 9001).

Β.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να προσκομίσουν τα αντίστοιχα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας».

4. Από τους ως άνω όρους της διακήρυξης προκύπτει ότι προς απόδειξη της τεχνικής τους ικανότητας οι διαγωνιζόμενοι καλούνται να υποβάλουν μεταξύ άλλων ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ

ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥΣ βεβαίωση ή άλλο αντίστοιχο έγγραφο του οίκου κατασκευής του προσφερόμενου είδους, από το οποίο θα προκύπτει ότι ο οίκος κατασκευής εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, IFS & ISO 9001).

Το ίδιο έγγραφο ζητείται να υποβάλλουν και κατά την παράγραφο 2.2.7. ως πρότυπο διασφάλισης ποιότητας όπου για πρώτη φορά γίνεται μνεία και σε μία δήλωση συνεργασίας, της οποίας όμως η μορφή και το περιεχόμενο δεν ορίζεται πουθενά στη διακήρυξη.

Στην απάντηση της αναθέτουσας αρχής προς την ..., την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, η οποία όμως απευθυνόταν αποκλειστικά προς την ..., στην οποία και μόνο κοινοποιήθηκε ενώ, όπως προκύπτει και μέσα από το ΕΣΗΔΗΣ δεν ήταν δυνατόν να λάβουμε γνώση οι υπόλοιποι διαγωνιζόμενοι, αναφέρονται τα εξής: : «1 η δήλωση συνεργασίας που αναφέρεται, δύναται να είναι υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου προμηθευτή προς την αναθέτουσα αρχή στην οποία θα δηλώνεται η επιχείρηση στην οποία θα γίνεται η κατασκευή του τελικού προϊόντος και ότι η επιχείρηση αυτή έχει αποδεχτεί έναντί τους την εκτέλεση της συγκεκριμένης προμήθειας, σε περίπτωση κατακύρωσης στον προμηθευτή υπέρ του οποίου έγινε η αποδοχή. 2. Η Υπεύθυνη Δήλωση αυτή θα προσκομιστεί στο φάκελο Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά».

5.Ούτως ή άλλως από το περιεχόμενο της απάντησης της αναθέτουσας αρχής προκύπτει ότι ως δήλωση συνεργασίας νοείται και η υπεύθυνη δήλωση του εργοστασίου και τόπου παραγωγής των προσφερόμενων ειδών, όπως αυτή ρητά προβλέπεται στο άρθρο 2.4.3.2. γ).

Σε κάθε περίπτωση, στο συγκεκριμένο άρθρο (2.4.3.2.γ) δεν ορίζεται τίποτα παραπάνω σχετικά με το περιεχόμενο της δήλωσης αυτής, όπως για παράδειγμα ότι πρέπει σε αυτήν να γίνεται αναφορά και του ότι η τρίτη επιχείρηση έχει αποδεχτεί έναντι του διαγωνιζομένου την εκτέλεση της προμήθειας σε περίπτωση κατακύρωσης σε αυτόν, το οποίο περιεχόμενο

άλλωστε ακόμα και από την απάντηση της αναθέτουσας αρχής δε συνάγεται ότι πρέπει να είναι αποκλειστικά αυτό (η απάντηση αναφέρει «δύναται να είναι»).

β. Επομένως δεδομένου ότι, η εταιρία μας ... έχει υποβάλει υπεύθυνη δήλωση υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπό της σχετικά με την εταιρία παραγωγής των προσφερόμενων ειδών (για τα πουλερικά δηλώνεται η ...), όπως απαιτεί ο όρος 2.4.3.2 γ) της διακήρυξης, και επίσης έχει υποβάλλει το ISO 22000 της παραγωγού εταιρίας του προσφερόμενου είδους «...», όπως απαιτεί ο όρος 2.2.7., προκύπτει προφανώς και σε κάθε περίπτωση ότι η ... έχει αποδεχτεί την εκτέλεση της συγκεκριμένης προμήθειας διότι διαφορετικά δε θα είχε χορηγήσει στην ... το σχετικό πιστοποιητικό. Άλλωστε σύμφωνα με πάγια νομολογία η όποια ασάφεια της διακήρυξης, η οποία δεν απαντάται σαφώς ούτε με τη διευκρινιστική απάντηση, η οποία όπως προαναφέρθηκε κοινοποιήθηκε αποκλειστικά στην ... και δεν μπορούσαμε ούτως ή άλλως να την γνωρίζουμε, δεν μπορεί να ερμηνεύεται σε βάρος του διαγωνιζομένου και να οδηγεί σε αποκλεισμό του.

Εξάλλου, η συγκεκριμένη δε δήλωση, όπως ρητά αναφέρεται στην ως άνω απάντηση, θα προσκομιστεί στο φάκελο Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά, αποτελεί συνεπώς στοιχείο της τεχνικής προσφοράς, πρέπει να υποβάλλεται μαζί με την τεχνική προσφορά και εξετάζεται κατά το στάδιο αποσφράγισης των τεχνικών προσφορών, όπου έγινε δεκτή η προσφορά της .... Ως εκ τούτου ο λόγος αυτός προβάλλεται και πάλι ανεπίκαιρα.

Ως εκ τούτου και αυτός ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι απορριπτέος ως ανεπίκαιρα προβαλλόμενος και ως αβάσιμος ».

23. Επειδή η δεύτερη παρεμβαίνουσα αναφέρει στην παρέμβασή της αυτολεξεί τα εξής «Γ. ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΥΣΑΣ ΠΕΡΙ ΜΗ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ... ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΥΣ

ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΜΕ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2014,2015,2016.

1. Στην παράγραφο 2.4.3. της διακήρυξης ορίζεται ότι:

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής · Τεχνική Προσφορά»

2.4.3.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: α) Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο β) εγγύηση συμμετοχής 2.4.3.2 γ) Τεχνική προσφορά, η οποία θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο "Τεχνικές Προδιαγραφές – Πίνακας Ειδών με Τιμές" του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. Στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» επιπλέον υποβάλλεται επί ποινή απόρριψης και το φύλλο συμμόρφωσης (παράρτημα III A - Υπόδειγμα Φύλλου Συμμόρφωσης)...».

2. Στην παράγραφο 2.2.6. της διακήρυξης προβλέπεται ότι:

«2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα - Στήριξη στην ικανότητα τρίτων 2.2.6.1 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: α) να εκθέτουν στην προσφορά τους τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να ανταποκριθούν έγκαιρα στις εκάστοτε ανακύπτουσες ανάγκες του κάθε Νοσοκομείου, β) να δηλώσουν: · τις τρεις (3) κυριότερες συμβάσεις του συγκεκριμένου ή αντίστοιχου είδους ,που έχουν εκτελέσει κατά τη διάρκεια των ετών 2014,2015 και 2016. · τον έλεγχο της ποιότητας που διαθέτουν, γ)...».

3. Στο άρθρο 2.2.8.2. παράγραφος Β.4 ότι:

«2.2.8.2 Αποδεικτικά μέσα Α. ... Β.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν: α) Κατάλογο στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016 με μνεία για κάθε παράδοση του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο Δημόσιο είτε στον Ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα τα υλικά, τις ποσότητες, την αξία, τις ημερομηνίες παραγγελίας παράδοσης και υποχρέωσης παράδοσης (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο). β) Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, συνεργασίας και περάτωσης συμβάσεων αντίστοιχων προμηθειών από Δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο), γ)...»

4. Από τους όρους της διακήρυξης προκύπτει ότι οι διαγωνιζόμενοι κατά την υποβολή της τεχνικής προσφοράς, όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα απαιτείται να δηλώσουν τις τρεις (3) κυριότερες συμβάσεις του συγκεκριμένου ή αντίστοιχου είδους, που έχουν εκτελέσει κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος των ετών 2014, 2015 και 2016.

5. Στην προκειμένη περίπτωση, η εταιρεία μας ... προσκόμισε ενδεικτικό πελατολόγιο, συμπληρωμένο κατά τους όρους της διακήρυξης ως δικαιολογητικό έγγραφο της τεχνικής της προσφοράς μαζί με την τεχνική της προσφορά, δηλαδή κατά το χρόνο υποβολής της τελευταίας, δηλώνοντας μάλιστα ενδεικτικά οκτώ (8) συμβάσεις και όχι μόνο τρεις (3) συμβάσεις, όπως απαιτούσε η διακήρυξη, του συγκεκριμένου ή αντίστοιχου είδους, αναφέροντας το φορέα, τη διάρκεια της σύμβασης και το είδος προμήθεια νωπών κρεάτων & πουλερικών και προμήθεια νωπών κρεάτων.

Το εν λόγω σχετικό έγγραφο επομένως αποτελεί στοιχείο της τεχνικής προσφοράς, που κατά τους όρους της διακήρυξης οι διαγωνιζόμενοι καλούνται να υποβάλλουν μαζί με την τεχνική τους προσφορά, η οποία

Αριθμός απόφασης: 858/2018

αξιολογήθηκε σε πρότερο στάδιο του διαγωνισμού, δηλαδή κατά την αποσφράγιση των τεχνικών προσφορών, η οποία για την περίπτωση της εταιρείας μας έγινε αποδεκτή .

Συνεπώς, καταρχήν ο λόγος αυτός προβάλλεται από την προσφεύγουσα ανεπίκαιρα σύμφωνα και με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας (ενδεικτικά ΣτΕ 219/2011, 884, 333,140/2010, κ.α).

Σε κάθε περίπτωση, στην πρόσκληση της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης των Δικαιολογητικών Κατακύρωσης δυνάμει του άρθρου 103 παρ.2 του ν.4412/2016, για προσκόμιση καταλόγου στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014,2015,2016, χωρίς καμία περαιτέρω διευκρίνιση παρά το ότι όπως προαναφέρθηκε κατατέθηκε από την εταιρεία μας κατάλογος, το ως άνω ενδεικτικό πελατολόγιο, προσκομίσαμε συμπληρωματικό κατάλογο-δήλωση εμπειρίας, στο οποίο αναφέραμε και άλλες συμβάσεις, τη διάρκεια της σύμβασης, το είδος της προμήθειας καθώς και τον προϋπολογισμό σε επτά συμβάσεις, δηλαδή εκ νέου αναφερθήκαμε σε αριθμό συμβάσεων κατά πολύ μεγαλύτερο από τον απαιτούμενο των (3) συμβάσεων.

Στη συνέχεια, εκδόθηκε το από 19-7-2018 πρακτικό δικαιολογητικών κατακύρωσης της Επιτροπής Αξιολόγησης σύμφωνα με το οποίο υπό «....ΣΤ.

Εντός της ανωτέρω προθεσμίας των 5 ημερών, ήτοι έως 24-7-2018, οι μειοδότες εταιρείες....2) ... προσκόμισαν τα παραπάνω συμπληρωματικά Δικαιολογητικά, όπως αυτά τους ζητήθηκαν.

Αναλυτικά: Α Β. «Η μειοδότηρια εταιρεία ... κατέθεσε στις 24-7-2018, ηλεκτρονικά, μέσω της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ, τα εξής δικαιολογητικά: 1. Κατάλογο στον οποίο αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016...».

Αριθμός απόφασης: 858/2018

Αφού η Επιτροπή έκρινε ότι τα δικαιολογητικά είναι σύννομα, αποφάσισε να προχωρήσει στη σύνταξη του από 19.7.2018 πρακτικού κατακύρωσης, με το οποίο πρότεινε την κατακύρωση των ειδών, που αναφέρονται σε αυτό, στην εταιρεία μας. Το εν λόγω από 19.07.2018 πρακτικό κατακύρωσης επικυρώθηκε εν συνεχεία από την προσβαλλόμενη.

Σε κάθε δηλαδή περίπτωση, ακόμα και εάν ήθελε θεωρηθεί ότι απαιτείτο η αναφορά στον προϋπολογισμό των συμβάσεων παρά το ότι αυτό δεν προέκυπτε με σαφήνεια ούτε από τους όρους της διακήρυξης, ούτε από το έγγραφο της Επιτροπής διενέργειας με το οποίο μας ζητήθηκε η προσκόμιση καταλόγου στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014,2015,2016, η «έλλειψη» αυτή νομίμως συμπληρώθηκε κατά το άρθρο 103 παρ.2 του ν.4412/2016. Άλλωστε σύμφωνα με πάγια νομολογία η όποια ασάφεια της διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνεύεται σε βάρος του διαγωνιζομένου και να οδηγεί σε αποκλεισμό του.

Συνεπώς, τα όσα περί του αντιθέτου ισχυρίζεται η προσφεύγουσα δηλαδή ότι από κανένα σημείο του εγγράφου δεν προκύπτει εάν τα συγκεκριμένα ποσά αφορούν στην προϋπολογισθείσα δαπάνη των ειδών, που ανέλαβε η εταιρεία μας να προμηθεύσει τους αναγραφόμενους φορείς, ή στην αξία της προμήθειας που ανέλαβε να εκτελέσει η εταιρεία και ότι περαιτέρω, από κανένα σημείο του εγγράφου δεν προκύπτουν ειδικότερες παραδόσεις προϊόντων, συγκεκριμένα είδη και ποσότητες είναι απορριπτέα ως αορίστως προβαλλόμενα, νόμω και ουσία αβάσιμα αφενός διότι τα στοιχεία αυτά δεν απαιτούνταν να προσκομισθούν από τη διακήρυξη, περαιτέρω από τα υποβληθέντα έγγραφα της εταιρείας μας προκύπτουν όσα απαιτεί η διακήρυξη, δηλαδή τόσο οι προμηθευτές, τα συγκεκριμένα είδη και οι συμβάσεις και στη συνέχεια και ο προϋπολογισμός σε επτά συμβάσεις, ενώ η αναφορά σε ποσότητες, και σε αξίες θα εισφέρονταν, κατά τη

διακήρυξη (άρθρο 2.2.8.2.B.4. α)) μόνο «εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο», στοιχεία που δεν ζητήθηκαν από το εν λόγω όργανο.

Περαιτέρω, απορριπτέος είναι και ο ισχυρισμός ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να σχηματίσει πλήρη εικόνα για την τεχνική ικανότητα της παρ. 2.2.6 ούτε από τις βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης της σύμβασης της εταιρείας μας επειδή προσκομίστηκε μία βεβαίωση καλής εκτέλεσης αφενός διότι ούτως ή άλλως η προσκόμιση βεβαιώσεων καλής εκτέλεσης απαιτούνταν εφόσον ζητούνταν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο (άρθρο 2.2.8.2.B.4.β) και σε κάθε περίπτωση δεν γίνεται αναφορά στη διακήρυξη σε συγκεκριμένο αριθμό βεβαιώσεων.

Επομένως, και αυτός ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι απορριπτέος ως ανεπίκαιρα προβαλλόμενος και ως αβάσιμος ».

24. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...] Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων.[...].

25. Επειδή το άρθρο 53 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης» προβλέπει τα εξής :

«1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:

[.....] δ) τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και λοιπές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποσφράγιση (π.χ. τόπος αποσφράγισης), καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να συμμετέχουν στην διαδικασία,

ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης. Επίσης οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης για συμπληρωματικές ή νέες συμβάσεις και, εφόσον είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, καθώς και τον αριθμό των παρατάσεων για την άσκησή τους, [...]

ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης,

ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, [...]

ιγ) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 [...]

ιδ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,

ιε) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής,

ιθ) οποιοσδήποτε τροποποιήσεις με τη μορφή σαφών, ακριβών και κατηγορηματικών ρητρών αναθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως ρητρών αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεων, κατά το άρθρο 132,

κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.) [...].
κγ) τη διαδικασία πρόσβασης των υποψηφίων και προσφερόντων στα δικαιολογητικά, στις τεχνικές και οικονομικές προσφορές, υπό την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 70 και στην κείμενη νομοθεσία, [...]

[...].».

26. Επειδή το άρθρο 67 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης» προβλέπει τα εξής « 1. Οι αναθέτουσες αρχές προσφέρουν ελεύθερη, πλήρη, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης/ γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 65 ή την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος [...]

2. Εφόσον έχουν ζητηθεί εγκαίρως, οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν σε όλους τους προσφέροντες που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης σύμβασης συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές και οποιαδήποτε σχετικά δικαιολογητικά, το αργότερο έξι ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών. Σε περίπτωση επισπευσμένης διαδικασίας, όπως αναφέρεται στην παρ. 3 του άρθρου 27 και στην παρ. 7 του άρθρου 28, η προθεσμία αυτή ανέρχεται σε τέσσερις (4) ημέρες.

3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και στις δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων, του άρθρου 121 οι οποίες διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου».

27. Επειδή το άρθρο 75 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Κριτήρια επιλογής» προβλέπει τα κάτωθι : «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.

2. Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α' ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα αυτό.

Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων υπηρεσιών, εφόσον οι οικονομικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τους ζητεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων που εκδίδεται μετά από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται μετά από γνώμη επιτροπής

Αριθμός απόφασης: 858/2018

που συστήνουν και στην οποία εκπροσωπούνται τα οικεία επαγγελματικά επιμελητήρια, προσδιορίζεται το αντικείμενο κάθε κατηγορίας μελέτης του Παραρτήματος Ι του Προσαρτήματος Γ'. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η αντιστοιχία κάθε κατηγορίας μελέτης με το επιστημονικό πεδίο απασχόλησης των εγγεγραμμένων στο «Μητρώο Μελετητών», καθώς και στο «Μητρώο Γραφείων Μελετών» του Παραρτήματος ΧΙ του Προσαρτήματος Α', σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με γνώμονα την εφαρμογή του Κανονισμού ΕΚ 2195/2002. Με όμοια απόφαση μπορούν να διαιρούνται ή ενοποιούνται εν γένει οι παραπάνω κατηγορίες.

3. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για το σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, ιδίως, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Μπορούν επίσης να απαιτούν κατάλληλο επίπεδο ασφαλιστικής κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων.

Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους βασικούς λόγους για την απαίτηση αυτή στα έγγραφα της σύμβασης ή στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 341.

Η αναλογία, ενδεικτικά, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού μπορεί να λαμβάνεται υπόψη όταν η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει τις μεθόδους και τα κριτήρια της συνεκτίμησης αυτής στα έγγραφα της σύμβασης. Οι μέθοδοι και τα κριτήρια αυτά χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, αντικειμενικότητα και αποφυγή διακρίσεων.

Όταν μια σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε σχέση με κάθε επιμέρους τμήμα. Εντούτοις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίζει τον ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών που πρέπει να έχουν οι οικονομικοί φορείς ανά ομάδες τμημάτων, αν ανατεθούν στον ανάδοχο περισσότερα τμήματα που πρέπει να εκτελεστούν ταυτοχρόνως.[,,]

4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης. [...]

5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος».

28. Επειδή το άρθρο 78 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων» προβλέπει τα εξής : «1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην

παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς.

Όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν ωστόσο να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

Αν ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα άρθρα 79, 80 και 81, αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 1 και 2. του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα την αντικατάσταση φορέα για τον οποίον συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 73 και του άρθρου 74.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί ο οικονομικός φορέας και αυτοί οι φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την

εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους, μία ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων.

2. Στην περίπτωση συμβάσεων έργων ή συμβάσεων υπηρεσιών ή στην περίπτωση εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο σύμβασης προμηθειών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, αν η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, από έναν από τους συμμετέχοντες στην ένωση αυτή [...].».

29. Επειδή το άρθρο 79 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» προβλέπει τα κάτωθι : «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77.

γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ως άνω πληροφορίες όσον αφορά τους φορείς αυτούς. Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση

του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 6, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΣ το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.[...]

3. Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή. [...]

5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 39, απαιτεί από τον προσφέροντα, στον

οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79, και κατά περίπτωση το άρθρο 80. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82. [...]».

30. Επειδή το άρθρο 80 του Ν. 4412/2016 προβλέπει τα εξής : «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους.

2. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 73:

α) για την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, την προσκόμιση αποσπάσματος του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις. Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και τα πρόσωπα του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 73,

β) για τις παραγράφους 2 και 4 περίπτωση β΄ του άρθρου 73, πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας,

Αριθμός απόφασης: 858/2018

Αν το κράτος-μέλος ή η εν λόγω χώρα δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφο ή πιστοποιητικό ή όπου το έγγραφο ή το πιστοποιητικό αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 και στην περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 73, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές παρέχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, επίσημη δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά της παρούσας παραγράφου ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 και στην περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 73. Οι επίσημες δηλώσεις καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) του άρθρου 81.

γ) για την περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 73, πιστοποιητικό από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, από το οποίο να προκύπτουν οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής.

3. Για την απόδειξη της απαίτησης της παραγράφου 2 του άρθρου 75, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α', με το οποίο να πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα και στα άρθρα 76 και 77, κατά περίπτωση. Για την απόδειξη άσκησης γεωργικού ή κτηνοτροφικού επαγγέλματος, οι

αναθέτουσες αρχές απαιτούν σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

4. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα μπορεί, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Μέρος I του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α'. Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, το οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.

5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών.

6. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19.

7. Εφόσον ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών κάθε πληροφορία σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στα άρθρα 73 και 74, την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας και τις χρηματοοικονομικές και τεχνικές ικανότητες των προσφερόντων που αναφέρονται στα άρθρα 75, 76 και 77, καθώς και κάθε πληροφορία σχετικά με τα αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο....[...]

9. Τα αποδεικτικά έγγραφα του παρόντος άρθρου και του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', μπορεί να εξειδικεύονται στις στα πρότυπα έγγραφα σύμβασης που εκδίδει η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53. [...]

31. Επειδή το άρθρο 103 του Ν. 4412/2016 με τίτλο « Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών» προβλέπεται ότι «Πέραν των οριζόμενων στις

Αριθμός απόφασης: 858/2018

παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 79 και στο άρθρο 93, ισχύουν και τα ακόλουθα:

1. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας, που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ούτε μεγαλύτερη των είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών του άρθρου 80, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των άρθρων 75 έως 78. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή σε σφραγισμένο φάκελο, ο οποίος παραδίδεται στο αρμόδιο όργανο αξιολόγησης.

2. Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, παρέχεται προθεσμία στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει ή να τα συμπληρώσει εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρατείνει την ως άνω προθεσμία, εφόσον αιτιολογείται αυτό επαρκώς και κατ' ανώτατο όριο για δεκαπέντε (15) επιπλέον ημέρες.

3. Αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 είναι ψευδή ή ανακριβή, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα

Αριθμός απόφασης: 858/2018

έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

4. Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν υποβάλει στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα, των παραπάνω δικαιολογητικών, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί, και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, η διαδικασία ματαιώνεται.

5. Αν από τα παραπάνω δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74 ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και τα άρθρα 75, 76 και 77, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί, και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν αποδείξει ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και το άρθρο 75 η διαδικασία ματαιώνεται.

6. Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο και τη διαβίβαση του φακέλου στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη απόφασης είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας κατά τις παραγράφους 3, 4 ή 5 είτε κατακύρωσης της σύμβασης. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 .

7. Όσοι υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές λαμβάνουν γνώση των παραπάνω δικαιολογητικών που κατατέθηκαν, κατά τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης και στις διατάξεις του παρόντος».

32. Επειδή το άρθρο 104 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής Οφιγενείς μεταβολές» προβλέπει ότι «1. Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105.

2. Αν επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες οι προσφέροντες/υποψήφιοι είχαν δηλώσει ότι πληρούν, σύμφωνα με το άρθρο 79, οι οποίες επήλθαν ή για τις οποίες έλαβε γνώση ο προσφέρων/υποψήφιος μετά την δήλωση και μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατακύρωσης, οι προσφέροντες/υποψήφιοι οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή σχετικά και το αργότερο μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των δικαιολογητικών του άρθρου 80.

3. Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής για οφιγενείς μεταβολές κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου που επήλθαν στο πρόσωπο του προσωρινού αναδόχου, δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση

συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 72, και εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των παραγράφων αυτών. Σε αντίθετη περίπτωση, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 72».

33. Επειδή οι σχετικοί όροι της διακήρυξης ορίζουν τα εξής : « 1) 2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να έχουν :

α) οικονομικές καταστάσεις ή αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων, στην περίπτωση που η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας για τα τρία τελευταία έτη και β) ολικό ύψος κύκλου εργασιών για τα τρία τελευταία έτη τουλάχιστον ίσο με την εκτιμώμενη αξία της διακήρυξης και κατά περίπτωση του κύκλου εργασιών του αντικειμένου της παρούσας διακήρυξης.

Σε περίπτωση που οι πληροφορίες σχετικά με τον κύκλο εργασιών (γενικό) δεν είναι διαθέσιμες για ολόκληρη την απαιτούμενη περίοδο, ο οικονομικός φορέας αναφέρει την ημερομηνία που ιδρύθηκε ή άρχισε τις δραστηριότητές του.

2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα - Στήριξη στην ικανότητα τρίτων

2.2.6.1 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται:

α) να εκθέτουν στην προσφορά τους τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να ανταποκριθούν έγκαιρα στις εκάστοτε ανακύπτουσες ανάγκες του κάθε Νοσοκομείου. β) να δηλώσουν:

Αριθμός απόφασης: 858/2018

- τις τρεις (3) κυριότερες συμβάσεις προμηθειών του συγκεκριμένου ή αντίστοιχου είδους, που έχουν εκτελέσει κατά τη διάρκεια των ετών 2014, 2015 και 2016.

- τον έλεγχο της ποιότητας που διαθέτουν.

γ) να υποβάλουν με την προσφορά τους βεβαίωση ή άλλο αντίστοιχο έγγραφο του οίκου παρασκευής του προσφερόμενου είδους, από το οποίο θα προκύπτει ότι ο οίκος παρασκευής εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, IFS & ISO 9001).

2.2.6.2 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους, τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.

Όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων.....[.....]

ii) 2.2. Β.2 Αποδεικτικά μέσα

A. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.5, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των

δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016.

Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.6 της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται στην υποβολή των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.4 - 2.2.5).

Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν φορέα στην ικανότητα του οποίου στηρίζεται, εφόσον ο τελευταίος δεν πληροί το σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 2.2.3.1, 2.2.3.2 και 2.2.3.4.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής.

Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.).

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση διαθέτει ήδη τα ως άνω δικαιολογητικά και αυτά εξακολουθούν να ισχύουν.

B. 1. Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίστοιχα τα παρακάτω δικαιολογητικά:

[...] B.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν

Αριθμός απόφασης: 858/2018

α) οικονομικές καταστάσεις ή αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων, στην περίπτωση που η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας των τριών τελευταίων ετών και

β) δήλωση περί του ολικού ύψους του κύκλου εργασιών για τα τρία τελευταία έτη τουλάχιστον ίσο με την εκτιμώμενη αξία της διακήρυξης, και κατά περίπτωση του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης για τις τρεις τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο, συναρτήσει της ημερομηνίας σύστασης του οικονομικού φορέα ή έναρξης των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον εν λόγω κύκλο εργασιών.

Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο.

B.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

α) Κατάλογο στον οποίο θα αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις προμηθειών του συγκεκριμένου είδους για τα έτη 2014, 2015, 2016 με μνεία για κάθε παράδοση του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο Δημόσιο είτε στον Ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα τα υλικά, τις ποσότητες, την αξία, τις ημερομηνίες παραγγελίας παράδοσης και υποχρέωσης παράδοσης (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο).

β) Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, συνεργασίας και περάτωσης συμβάσεων αντίστοιχων προμηθειών από Δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς (εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο).

γ) να υποβάλουν με την προσφορά τους βεβαίωση ή άλλο αντίστοιχο έγγραφο του οίκου κατασκευής του προσφερόμενου είδους, από το οποίο θα προκύπτει ότι ο οίκος κατασκευής εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει

Αριθμός απόφασης: 858/2018

πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, IFS & ISO 9001).....

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά»

2.4.3.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν:

α) Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Σ.Σ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8.1. της παρούσας διακήρυξης, σε μορφή .pdf και σε μορφή .xml (απόφ. Π1/2390/13), ψηφιακά υπογεγραμμένο κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 73 του Ν. 4412/2016 και τα άρθρα 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης....[...]

β) εγγύηση συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και

2.2.2 της παρούσας διακήρυξης και σύμφωνα με το Υπόδειγμα Γ του Παραρτήματος III.

2.4.B.2 γ) Τεχνική προσφορά, η οποία θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο "Τεχνικές Προδιαγραφές - Πίνακας Ειδών με Τιμές" του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα.

Στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» επιπλέον υποβάλλεται επί ποινή απόρριψης και το φύλλο συμμόρφωσης (παράρτημα III A - Υπόδειγμα Φύλλου Συμμόρφωσης).

Οι οικονομικοί φορείς έχουν την υποχρέωση να συνυποβάλλουν υποχρεωτικά μαζί με την τεχνική προσφορά τους :

Αριθμός απόφασης: 858/2018

1. Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 ψηφιακά υπογεγραμμένη στην οποία να δηλώνεται το εργοστάσιο κατασκευής των τελικών προϊόντων και ο τόπος εγκατάστασής του,

2. Ανάλογα με την κατηγορία του προϊόντος, όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά ή άλλα ανάλογα έγγραφα, όπως αυτά αναφέρονται στους Γενικούς και Ειδικούς όρους των Τεχνικών Προδιαγραφών (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ).

Όλα τα ανωτέρω αποτελούν απαραίτους όρους της παρούσας διακήρυξης ...[...]

iii) 2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά που :α) Δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4 (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης) της παρούσας, β) Περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας διακήρυξης,

γ) Ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1 της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, δ) Είναι εναλλακτική προσφορά,

ε) Υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλλει δύο ή περισσότερες προσφορές. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της παραγράφου 2.2.3.3 περ. γ' της παρούσας (περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του Ν. 4412/2016) και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων, ζ) Είναι υπό αίρεση, η) Θέτει όρο αναπροσαρμογής,

θ) Παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της».

34. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

35. Επειδή, σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που διέπει την διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

36. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C 278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25

και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C 278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

37. Επειδή σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000) Ως εκ τούτου, προσφορές που δεν πληρούν τις ανωτέρω απαιτήσεις, καθίστανται απορριπτέες, ακόμη και στις περιπτώσεις που η διακήρυξη δεν αναφέρει ρητά (κατά μείζονα δε λόγο, όταν ορίζει) ότι οι εν λόγω απαιτήσεις τάσσονται επί ποινή αποκλεισμού (ΕΑ ΣτΕ 79/ 2009, πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 26/2007 κ.ά.). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης και την κρίση επί των προδιαγραφών και προσκομιζόμενων δικαιολογητικών κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construcrtion Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54), καθώς οι προσφορές τους θα αξιολογηθούν στα επόμενα στάδια επί τη βάσει των όσων δήλωσαν, προσκόμισαν και εν τέλει ίσχυαν κατά τον ως άνω κρίσιμο χρόνο (ήτοι αυτόν της ολοκλήρωσης χρόνου υποβολής προσφορών).

38. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας προϋποθέτει, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς

αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Μηχανική, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και Züblin, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, Universale-Bau, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

39. Επειδή, περαιτέρω, η αρχή της ίσης μεταχείρισεως και η υποχρέωση διαφάνειας δεν επιτρέπουν τον αποκλεισμό οικονομικού φορέα από διαδικασία συνάψεως δημοσίας συμβάσεως, λόγω μη τηρήσεως από τον φορέα αυτόν υποχρεώσεως η οποία δεν προκύπτει ρητώς από τα σχετικά με τη διαδικασία αυτή έγγραφα ή από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, (βλ. απόφαση της 2ας Ιουνίου 2016, Pippo Pizzo C-27/15 ECLI:EU:C:2016:404, σκέψη 51). Ομοίως η διακήρυξη του διαγωνισμού δεν αρκεί να παραπέμπει

γενικώς στη σχετική νομοθεσία, αλλά πρέπει να περιέχει ειδική ρήτρα περί υποβολής των σχετικών δικαιολογητικών (ΣτΕ ΕΑ 79/2011). Εξάλλου δεν είναι νόμιμος ο αποκλεισμός διαγωνιζομένου για το λόγο ότι δεν προσκόμισε, δικαιολογητικά συμμετοχής πρόσθετα από τα ρητώς αξιούμενα (πρβλ. Δεφ Αθ 18/2015, ΕΑ ΣτΕ 18/2011, 1083, 1084/2010). Σε συνέχεια των ανωτέρω, και κατά γενική αρχή του δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, δεν επιτρέπεται η μετά τη διενέργεια (ή κατά τη διάρκεια) διαγωνισμού τροποποίηση των όρων της διακήρυξης που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που τον διέπει και η βάσει των νέων όρων αξιολόγηση ή αποκλεισμός των προσφορών που ήδη υποβλήθηκαν (πρβλ σχετ. Ε.Α. 179/2009 σκ.5). Αποκλεισμός τεχνικής προσφοράς προβλέπεται μόνο στην περίπτωση απόκλισης από τους απαραίτατους όρους της διακήρυξης, ως τέτοιοι δε θεωρούνται στο σύνολό τους οι τεχνικές προδιαγραφές (Ε.Α. ΣτΕ 1740/2004, 93,316,563/2006).

40. Επειδή λόγοι που αφορούν τους όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού προβάλλονται ανεπικαίρως στο παρόν στάδιο κι επομένως απαραδέκτως (βλ. ΣτΕ 2770/2013, 5690/1996, 964/1998 Ολομ., 966/1998 Ολομ., 1415/2000 Ολομ., 3602/2005 επταμ., 702/2008, 1794/2008, 1667/2011 Ολομ., 3952/2011, 2137/2012, πρβλ. και ΔΕΚ, απόφαση της 12.2.2002, Universale-Bau AG, C-470/99, σκέψεις 65 έως 79, καθώς και απόφαση της 27.2.2003, Santex SpA, C-327/00 , σκέψεις 32 έως 66).

41. Επειδή η αρχή της ισότητας (βλ. ΣτΕ 935/2017) που συνιστά συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή (άρθρο 4 και 20 Συντ. και 6 ΕΣΔΑ) και η αρχή της αμεροληψίας, που δέον είναι να διέπει την κρίση των κρίση των διοικητικών οργάνων, επιβάλλουν την ομοιόμορφη εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας σε όλους τους διοικούμενους.

42. Επειδή, στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού εντάσσονται επίσης και οι διευκρινήσεις που παρέχονται από την αναθέτουσα αρχή στους διαγωνιζόμενους, με την έκδοση σχετικής πράξης παροχής διευκρινίσεων, η

οποία εκδίδεται πριν από την υποβολή της προσφοράς τους, ως προς τα σημεία των όρων της διακήρυξης ή των τεχνικών προδιαγραφών ή άλλων ζητημάτων που χρήζουν περαιτέρω επεξηγήσεων, οι οποίες συμπληρώνουν τους όρους της διακήρυξης στους οποίους αναφέρονται (βλ. Δημήτριος Γ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 340).

43. Επειδή, όπως έχει παγίως κριθεί υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή, υποκείμενη σε προσφυγή και εφόσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακηρύξεως, στους οποίους αναφέρονται (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕφΑθ (αναστ.) 451/2014, 437/2013) εφόσον έχουν ζητηθεί εγκαίρως και έχουν παρασχεθεί έξι τουλάχιστον ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών με αποστολή σε όλους τους ενδιαφερόμενους και ανάρτηση στην κεντρική σελίδα του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού (βλ. Δ. Ράικος, Ε. Βλάχου, Ε. Σαββίδη, *Δημόσιες Συμβάσεις, Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Εκδόσεις Σάκκουλας, 2018, σελ. 629).

44. Επειδή ως έχει παγίως κριθεί, μόνο όταν με τις διευκρινίσεις αίρονται ανακρίβειες ή ασάφειες όρων ή μνημονευόμενων στη διακήρυξη στοιχείων αυτές συνιστούν πράξη εκτελεστή, και δύνανται να προσβληθούν με την προσφυγή του Ν. 4412/2016 με την οποία θεωρείται εμπροθέσμως συμπροσβαλλομένη ως πλημμελής και η διακήρυξη (πρβλ. Ε.Α. 45/2008, 952/2007, 474/2005, 532/2004).

45. Επειδή η απάντηση της αναθέτουσας αρχής επί αιτήματος παροχής διευκρινίσεων για σαφή όρο της διακήρυξης στην οποία απλώς επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις της διακήρυξης, ουδεμία μεταβολή επιφέρει στον νομικό κόσμο και δεν υπόκειται ως πράξη μη εκτελεστή σε προδικαστική

Αριθμός απόφασης: 858/2018

προσφυγή (ΕΑ ΣτΕ 426/2011) αλλά συνιστά επιβεβαιωτική πράξη στην οποία το θεσμικό όργανο εμμένει στην προηγούμενη ρύθμισή του που επαναλαμβάνεται στη νέα πράξη (βλ. και απόφαση ΑΕΠΠ υπ' αριθμ. 5/2018). Περαιτέρω, από δικονομική σκοπιά, όταν η προσβαλλόμενη πράξη είναι αμιγώς επιβεβαιωτική προγενέστερης πράξης, υπό την ανωτέρω έννοια, η προσφυγή είναι παραδεκτή μόνον υπό την προϋπόθεση ότι η επιβεβαιούμενη πράξη προσβλήθηκε εμπροθέσμως (βλ. ΓεΔΕΕ της 24ης Μαρτίου 2017, Τ-117/15, Εσθονία κατά Επιτροπής, βλ. σχόλιο V. Michel, *Europe*, mai 2017, n° 170).

46. Επειδή έχει κριθεί συναφώς ότι τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, προσφορά τους (Ε.Α. ΣτΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970, Αρμ. 1970, σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987, ΕΔημΕργ, 1990/1, σελ. 84, Α. ΤΑΧΟΣ, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, 9η εκδ., Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, σελ. 776).

47. Επειδή η πράξη με την οποία παρέχονται διευκρινίσεις όρων του διαγωνισμού, χωρίς τροποποίηση αυτών, εντάσσεται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης στους οποίους αναφέρεται και δεσμεύοντας τους ενδιαφερομένους να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό, τούτο, όμως, υπό την προϋπόθεση ότι έχει κοινοποιηθεί όχι μόνον προς αυτόν που ζήτησε τη διευκρίνιση, αλλά και προς τους λοιπούς ενδιαφερομένους να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό έξι ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας παραλαβής προσφορών (ΣτΕ 2148/2017).

48. Επειδή, εν προκειμένω, οι δοθείσες διευκρινίσεις, σε κάθε περίπτωση, δεν δύνανται να ληφθούν υπόψη, καθόσον δεν έχουν κοινοποιηθεί σε όλους τους συμμετέχοντες ως απαιτείται (βλ. σκέψη 47 της παρούσας) κι επομένως, λόγω έλλειψης των προϋποθέσεων δημοσιότητας οι οποίες εδράζονται στην αρχή της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης δεν έχουν ενσωματωθεί στο οικείο κανονιστικό πλαίσιο.

49. Επειδή αναφορικά με την ύπαρξη δικαιώματος του οικονομικού φορέα να στηριχθεί σε πόρους τρίτων, έχει κριθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου, υπό το προηγούμενο καθεστώς η οποία ωστόσο ενσωματώθηκε στις διατάξεις του άρθρου 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (βλ. και αιτιολογική σκέψη της εν λόγω Οδηγίας με αρ. 2), ότι δεν επιβάλλονται ουσιαστικοί περιορισμοί ως προς τις περιστάσεις υπό τις οποίες οικονομικός φορέας μπορεί να επικαλεστεί τους πόρους ενός άλλου φορέα κατά την υποβολή προσφοράς για την ανάθεση δημοσίας συμβάσεως τουναντίον αποτελεί γενικό κανόνα τον οποίο πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι αναθέτουσες αρχές, όταν ασκούν τις αρμοδιότητές τους για την εξακρίβωση της καταλληλότητας του προσφέροντος για την εκτέλεση ορισμένης συμβάσεως (C 324/14, Partner Apelski Dariusz, ECLI:EU:C:2016:214, σκ. 35). Συγκεκριμένα, παγίως η νομολογία αναγνωρίζει το δικαίωμα κάθε οικονομικού φορέα να επικαλείται, για συγκεκριμένη σύμβαση, τις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της φύσεως των δεσμών του με αυτούς, εφόσον αποδεικνύεται στην αναθέτουσα αρχή ότι ο υποψήφιος ή προσφέρων θα έχει όντως στη διάθεσή του τους πόρους των εν λόγω φορέων, οι οποίοι είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση της συμβάσεως (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Swm Costruzioni 2 και Mannocchi Luigino, C-94/12, EU:C:2013:646, σκέψεις 29 και 33). Μια τέτοια ερμηνεία συνάδει προς τον σκοπό του ανοίγματος των δημοσίων συμβάσεων στον ευρύτερο δυνατό ανταγωνισμό, τον οποίο επιδιώκουν οι σχετικές με το αντικείμενο αυτό οδηγίες προς όφελος όχι μόνον των οικονομικών φορέων αλλά και των αναθετουσών αρχών. Περαιτέρω,

Αριθμός απόφασης: 858/2018

μπορεί επίσης να διευκολύνει την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις (απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Swm Costruzioni 2 και Mannocchi Luigino, C-94/12, EU:C:2013:646, σκέψη 34 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

Εξάλλου, το Δικαστήριο έκρινε στην υπόθεση Holst Italia (C-176/98, EU:C:1999:593), όπερ επιβεβαιώθηκε στη συνέχεια με το άρθρο 48, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/18, ότι ο χαρακτήρας των νομικών δεσμών μεταξύ του οικονομικού φορέα και του τρίτου ή των τρίτων στον οποίο/στους οποίους αυτός επιδιώκει να στηριχθεί, δεν ασκεί επιρροή. Επομένως, υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δικαστηρίου, δεν απαγορεύεται καταρχήν στον προσφέροντα να στηριχθεί επιπροσθέτως σε δυνατότητες άλλων φορέων προκειμένου να ενισχύσει τη θέση του κατά τη διαδικασία αναθέσεως. (βλ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ Niilo JÄÄSKINEN της 8ης Σεπτεμβρίου 2015 στην Υπόθεση C-324/14 PARTNER Apelski Dariusz κατά Zarząd Oczyszczania Miasta σκ. 23-26). Περαιτέρω, σύμφωνα με την Κατευθυντήρια Οδηγία 14 της ΕΑΑΔΗΣΥ (Απόφαση 295/2015 με θέμα «Δυνατότητα δανεισμού ικανότητας τρίτων κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων»), η οποία εκδόθηκε υπό την ισχύ του προγενέστερου νομικού πλαισίου ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, προβλέπεται ότι: *«[...] η υποχρέωση του υποψήφιου οικονομικού φορέα να αποδείξει ότι ο τρίτος φορέας έχει τη δυνατότητα να διαθέσει τους επικαλούμενους πόρους και ότι οι πόροι αυτοί θα βρίσκονται πράγματι στη διάθεση του πρώτου για την εκτέλεση της σύμβασης».*

Το ανωτέρω σημείο, το οποίο αναδεικνύεται και ως το βασικό σημείο ενασχόλησης της νομολογίας, σημαίνει σε αδρές γραμμές ότι ναι μεν επιτρέπεται η επίκληση εμπειρίας ή και μέσων τρίτων, οσάκις ενδείκνυται και για δεδομένη σύμβαση, όμως η παροχή και η χρήση των ικανοτήτων αυτών πρέπει αφενός να αποδεικνύεται, αφετέρου να είναι απολύτως δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη, αλλά και επιπλέον να παρέχονται ικανές εγγυήσεις

Αριθμός απόφασης: 858/2018

στην αναθέτουσα αρχή ώστε λυσιτελώς να εξασφαλίζεται αυτή για την έντεχνη, προσήκουσα και άρτια εκτέλεση του έργου. [...] για τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στο άρθρο 58 παρ. 3 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στο άρθρο 58 παρ. 4 της εν λόγω οδηγίας, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον συντρέχει περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οντοτήτων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Ειδικά όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στο παράρτημα XII και II στοιχείο στ) ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν αυτοί θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες αιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες [...]. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει (σύμφωνα με τα άρθρα 59, 60 και 61 της οδηγίας) αν πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής οι φορείς στις ικανότητες των οποίων ο οικονομικός φορέας προτίθεται να στηριχθεί και αν συντρέχουν στο πρόσωπό τους λόγοι αποκλεισμού».

50 . Επειδή, σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 75 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές, πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, δύνανται να ελέγχουν την «ικανότητα» των οικονομικών φορέων για την εκτέλεση της σύμβασης, εισάγοντας στη διακήρυξη τα περιοριστικώς αναφερόμενα στην εν λόγω διάταξη κριτήρια επιλογής αυτών, ήτοι σε σχέση με: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Επισημαίνεται ότι όλα τα κριτήρια επιλογής είναι προαιρετικά και τίθενται στη διακήρυξη κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η οποία έχει τη δυνατότητα, να επιλέξει ένα, περισσότερα ή όλα ενδεχομένως τα ως άνω κριτήρια επιλογής, συνεκτιμώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης

(εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις κλπ), με σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη. Ωστόσο, εφόσον τεθούν στη διακήρυξη, η πλήρωση τους καθίσταται υποχρεωτική.

Ειδικότερα, η συμπερίληψή τους αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή, εάν ο εκάστοτε συμμετέχων στη διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικός φορέας, διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις συμμετοχής σε σχέση με την υπό ανάθεση σύμβαση (βλ. σχετικά και Κατευθυντήρια Οδηγία ΕΑΑΔΗΣΥ με αρ.13)

51. Επειδή σύμφωνα με την Κατευθυντήρια Οδηγία 10 της ΕΑΑΔΗΣΥ (Απόφαση 139/2015 με θέμα «ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ») προβλέπεται ότι: *«Ως υπεργολαβία ορίζεται η εξ επαχθούς αιτίας σύμβαση μίσθωσης έργου, δια της οποίας ο ανάδοχος σύμβασης αναλαμβάνει νομικές δεσμεύσεις έναντι άλλων νομικών ή φυσικών προσώπων, μη συνδεόμενων με τον εργοδότη με νομικό δεσμό και με σκοπό την εκτέλεση μέρους της σύμβασης. Ο ανάδοχος παραμένει μόνος υπεύθυνος για το εκτελούμενο από τον υπεργολάβο. Η συμβατική σχέση μεταξύ υπεργολάβου και εργολάβου διέπεται από τα άρθρα 681 επόμε. ΑΚ.[...]».*

52. Επειδή, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η πρώτη παρεμβαίνουσα προσφεύγει σε δάνεια εμπειρία, δεν βρίσκει επαρκές και αδιαφιλονίκητο έρεισμα στους οικείους όρους της διακήρυξης καθώς, όπως ορθώς επισημαίνει η ίδια η παρεμβαίνουσα, στο οικείο άρθρο (παρ. 2.2.6.2.) της διακήρυξης, προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα δάνειας εμπειρίας για την κάλυψη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας ενώ ασαφής παραμένει η διατύπωση της παρ. 2.2.6.1. περ. γ) η οποία έχει ως εξής « γ) να υποβάλουν με την προσφορά τους βεβαίωση ή άλλο αντίστοιχο έγγραφο του οίκου παρασκευής του προσφερόμενου είδους, από το οποίο θα προκύπτει ότι ο οίκος παρασκευής εφαρμόζει το σύστημα HACCP ή έχει

πιστοποιηθεί βάση του ISO 22000:2005 ή παρόμοιου συστήματος (π.χ. BRC, IFS & ISO 9001)» και η συνδυαστική εφαρμογή της σε σχέση με την παρ. 2.2.6.2. Επομένως, ο εν θέματι ισχυρισμός της προσφεύγουσας με βάση την ασάφεια των συμβατικών τευχών (βλ. 46), προβάλλεται απαραδέκτως.

53. Επειδή, δευτερευόντως, η προσφεύγουσα εδράζει την επικαλούμενη από την ίδια απαίτηση περί προσκόμισης έγγραφης δέσμευσης του οικονομικού φορέα «...» στην ρητή απαίτηση της παρ. 2.2.8.2. του άρθρου Β.9 περί υποβολής έγγραφης δέσμευσης του τρίτου φορέα στον οποίο επιθυμεί να στηριχθεί ο συμμετέχων για την κάλυψη της απαιτούμενης οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας. Επομένως, δεδομένου ότι δεν προκύπτει από την προσφορά αλλά και από τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας η εφαρμογή του άρθρου 2.2.6. ως έχει, ο εν θέματι προβαλλόμενος λόγος περί υποχρέωσης προσκόμισης έγγραφης δέσμευσης της παραγωγού εταιρείας «...» κρίνεται ως αβάσιμος. Σε κάθε περίπτωση, ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι συνάγεται η έγγραφη δέσμευση από τα προσκομισθέντα έγγραφα προβάλλεται αλυσιτελώς κι, επομένως, απαραδέκτως.

54. Επειδή δέσμια αρμοδιότητα υπάρχει όταν το διοικητικό όργανο, εφόσον διαπιστώσει ότι συντρέχουν οι προβλεπόμενες από τους κανόνες δικαίου πραγματικές ή νομικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή τους, είναι υποχρεωμένο να εκδώσει διοικητική πράξη που περιέχει ορισμένη ατομική ρύθμιση, την οποία προκαθορίζουν οι κανόνες αυτοί (βλ. Επαμεινώνδα Π. Σπηλιωτόπουλο, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, 15η έκδ., αριθμ. 148, σελ. 138). Στην περίπτωση της δέσμιας αρμοδιότητας, ο κανόνας δικαίου υποδεικνύει στη Διοίκηση κατά τρόπο επιτακτικό τη συμπεριφορά που πρέπει να υιοθετήσει και δεν της αφήνει περιθώρια εκτίμησης (βλ. ΣτΕ 286/2012) περιέχοντας πλήρες και λεπτομερές πραγματικό και τις σαφείς και συγκεκριμένες έννομες συνέπειες που αυτό επιφέρει (βλ. ΣτΕ 4720/2012).

55. Επειδή, εν προκειμένω, όσον αφορά το δεύτερο προβαλλόμενο λόγο της προσφεύγουσας ως προς την προσφορά της εν λόγω παρεμβαίνουσας, από τη γραμματική ερμηνεία του οικείου όρου της διακήρυξης προκύπτει ότι υφίσταται απαίτηση περί προσκόμισης δήλωσης συνεργασίας του παραγωγού εφόσον δεν είναι ο ίδιος ο συμμετέχων εντός του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνική προσφορά καθώς υποβάλλεται ως ρητά αναφέρεται μαζί με τα πιστοποιητικά HACCP ή ISO 22000: 2005, που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα με την προσφορά της. Εξάλλου, το αυτό προκύπτει και από τον έλεγχο των ρητών και περιοριστικώς αναφερομένων στο οικείο άρθρο Β.4. όπου δεν υφίσταται ρητή σχετική πρόβλεψη περί προσκόμισης της επίμαχης δήλωσης συνεργασίας αλλά και η αναφορά στα πιστοποιητικά HACCP ή ISO 22000: 2005 εντάσσεται εντός της υποβληθείσας προσφοράς, οπότε και υπό το πρίσμα της συστηματικής ερμηνείας των όρων της διακήρυξης καταδεικνύεται ότι η δήλωση συνεργασίας του παραγωγού συνιστά έγγραφο του φακέλου προσφοράς και δη του φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς.

56. Επειδή, συνακόλουθα, ο φάκελος δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς ελέγχθηκε σε προγενέστερο στάδιο κι εκδόθηκε κατόπιν σχετικής εισήγησης, η απόφαση του ΔΣ. της αναθέτουσας αρχής της 6^{ης} Συνεδρίασης της 13/4/2018, η οποία τον ενέκρινε. Η δε, σχετική απόφαση κοινοποιήθηκε σε όλους τους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» την 20/4/2018.

57. Επειδή, από το λεκτικό των εκτελεστών πράξεων της διαγωνιστικής διαδικασίας σε συνδυασμό με τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής καθίσταται σαφές ότι η τελευταία αξιολόγησε σε προγενέστερο στάδιο τα προσκομισθέντα, κατά το στάδιο της αξιολόγησης προσφορών, αποδεικτικά μέσα. Άλλο είναι το ζήτημα αν η ίδια η αναθέτουσα αρχή, βάσει των αρχών του διοικητικού δικαίου, έχει τη δυνατότητα να επανέλθει επί του θέματος αυτού (ΕΑ ΣΤΕ 81/2009).

58. Επειδή, επομένως, απαραδέκτως, στρέφεται εμμέσως κατά προγενέστερων πράξεων της αναθέτουσας αρχής στο βαθμό που αφορά σε εκτελεστές πράξεις που αφορούν σε προγενέστερο στάδιο του Διαγωνισμού (βλ. ΔΕφ Αθ 375/2011), λόγω της αυτοτέλειας των σταδίων της διαγωνιστικής διαδικασίας, που καθιστούν απαράδεκτη την επαναξιολόγηση των οικείων προσφορών και ανεπίκαιρη την προβολή σχετικών αιτιάσεων (βλ. 40) λόγω παρέλευσης της οικείας αποκλειστικής προθεσμίας, ως ορθώς υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα.

59. Επειδή, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί υποχρέωσης επίδειξης από πλευράς του προσωρινού αναδόχου αυξημένης επιμέλειας, λόγω της απόρριψης με βάση το σκεπτικό των σχετικών προβαλλόμενων λόγων, παρίσταται αλυσιτελής κι, επομένως, προβάλλεται απαραδέκτως.

60. Επειδή, όσον αφορά το δεύτερο προβαλλόμενο λόγο κατά της παρεμβαίνουσας «...» καθίσταται σαφές ότι απαιτείται βάσει του οικείου όρου της διακήρυξης (βλ. σκεπτ. 33) η προσκόμιση πίνακα έργων με επιμέρους πληροφορίες, όπως προϋπολογισμός, είδη κλπ, ενώ στον αυτό όρο της διακήρυξης υπάρχει η αναφορά εντός παρένθεσης «εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο», η οποία δύναται να δημιουργήσει ασάφεια καταρχήν ως προς το εάν αναφέρεται συλλήβδην στους πίνακες έργων ή στα επιμέρους στοιχεία αυτών.

61. Επειδή, στα πλαίσια ενάσκησης της ρητής πρόβλεψης του άρθρου 103 του Ν. 4412/2016 η αναθέτουσα αρχή έταξε στην παρεμβαίνουσα πενθήμερη προθεσμία για υποβάλει τους πίνακες συναφών έργων, παραπέμποντας ως προς το περιεχόμενο αυτών στο άρθρο 2.2.8.2. της διακήρυξης.

62. Επειδή η αρχή της αναλογικότητας, η οποία κατοχυρώνεται συνταγματικά στο άρθρο 25 παρ. 1 Συντ., αναλύεται στις αρχές της αναγκαιότητας, καταλληλότητας και αναλογικότητας με τη στενή έννοια, και κατατάσσεται εντός των αρχών ενωσιακού δικαίου κατά την πάγια νομολογία

ΔΕΕ. Έχει, δε, την έννοια ότι ένα κράτος μέλος οφείλει κατά τη διαδικασία επιλογής των κατάλληλων προς λήψη μέτρων, να επιλέγει αυτά που προξενούν τα λιγότερα δυνατά προβλήματα στην άσκηση της διακριτικής του ευχέρειας, προκρίνοντας μεταξύ μέτρων που θεωρεί αναγκαία και πρόσφορα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού (βλ. μεταξύ άλλων ΔΕΕ απόφαση της 1-12-2011, υπόθεση C145/10, ΔΕΚ απόφαση της 20ης Ιουνίου 2002 C313/99, κα).

63. Επειδή η αρχή της χρηστής διοίκησης επιβάλλει στα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το αίσθημα δικαίου που επικρατεί, ώστε κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων να αποφεύγονται οι ανεπιεικείς και απλώς δογματικές ερμηνευτικές εκδοχές και να επιδιώκεται η προσαρμογή των κανόνων δικαίου προς τις επικρατούσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και απαιτήσεις (Ε. Π. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2010, σελ. 96).

64. Επειδή, καταρχήν, κατά την επιλογή σε επίπεδο κατάρτισης διακήρυξης των τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να προτιμά κριτήρια επιλογής που της επιτρέπουν να καθορίσει κατά πόσον ένας προσφέρων έχει την απαιτούμενη ικανότητα για τη συγκεκριμένη σύμβαση παρά τις γενικές ικανότητες των προσφερόντων (βλ. ειδικά την παρ. 4.1 του «Ευρωπαϊκού Κώδικα βέλτιστων πρακτικών που διευκολύνει την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις» καθώς και την Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ με θέμα «Κριτήρια ποιοτικής επιλογής δημοσίων συμβάσεων και έλεγχος καταλληλότητας»).

65. Επειδή η απαιτούμενη εμπειρία ως κριτήριο επιλογής διαμορφώνεται με γνώμονα τις αρχές της αναλογικότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διοίκησης στα πλαίσια του ελεύθερου και αποτελεσματικού ανταγωνισμού (βλ. και A.S. Graelis, “Public Procurement and the EU Competition Rules” (Hart 2015, 2η εκδ.) 6.II.A.vii) και κρίνεται με βάση την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση προμήθειας και όχι *in abstracto* (βλ. Δ.

Ράικο, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 410 επ.).

66. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, στο παρόν στάδιο της αξιολόγησης η αναθέτουσα αρχή, κατ' αρχήν, κατά δέσμια αρμοδιότητα κρίνει τις προσφορές επί ίσοις όροις και με προσήλωση στην λεκτική αποτύπωση των όρων της κανονιστικής πράξης στα πλαίσια της αρχής της τυπικότητας, απορρίπτοντας, ομοίως, κατά δέσμια αρμοδιότητα προσφορά που παραβιάζει απαράβατους όρους της διακήρυξης. Έχει, δε, έτι περαιτέρω, έχει κριθεί (ΕλΣυν 524/2012 Τμ. VI) ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί νομίμως να απορρίψει προσφορά που, σε κάθε περίπτωση, ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διακήρυξης, στηριζόμενη σε λόγους, οι οποίοι δεν προβλέπονται στην εν λόγω διακήρυξη και προβάλλονται μετά την υποβολή της προσφοράς αυτής (ΣΤΕ ΕΑ 179/2009, 61/2011, υπόθ. C-6/05 ΔΕΚ, απόφ. της 14.6.2007).

67. Επειδή, οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης, και, της αναλογικότητας, έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της Αναθέτουσας Αρχής, ήτοι της νομικής δυνατότητας της διοίκησης να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία απόφαση δηλαδή για το εάν, πότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σ. 191).

68. Επειδή κρίσιμη είναι η διαφοροποίηση και υπό αυτή την έννοια η αποφυγή της σύγχυσης της διακριτικής ευχέρειας με την ερμηνεία ενός κανόνα δικαίου, που οφείλει να κάνει η Διοίκηση, η οποία συνίσταται στην εξακρίβωση, με τη χρήση των διαφόρων ερμηνευτικών μεθόδων- με επικρατέστερες πέραν της γραμματικής, την συστημική - υπό την έννοια της ένταξης της επίμαχης διάταξης σε ένα πλέγμα διατάξεων - και την τελολογική- του ποια πραγματικά αρμοδιότητα παρέχει ο κανόνας δικαίου στο διοικητικό όργανο και καταλήγει στην υιοθέτηση μιας και μόνης άποψης. Αντιστοίχως, διαφοροποιείται η διακριτική ευχέρεια της απλής διαπίστωσης της συνδρομής των πραγματικών ή νομικών καταστάσεων, που συνιστούν τις νόμιμες

προϋποθέσεις για την έκδοση της διοικητικής πράξης, η οποία δύναται να είναι θετική ή αρνητική, σωστή ή λανθασμένη. Στην περίπτωση αυτή, το διοικητικό όργανο έχει απλώς αρμοδιότητα να εξακριβώσει την ύπαρξη των στοιχείων, τα οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση συνθέτουν ορισμένη πραγματική ή νομική κατάσταση, για να κρίνει, εάν υπάρχει η προϋπόθεση εφαρμογής ενός απρόσωπου κανόνα δικαίου με την έκδοση της σχετικής πράξης δεδομένου ότι η διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων είναι αναγκαία για την άσκηση της δέσμιας αρμοδιότητας. (Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Νομική Βιβλιοθήκη, Τόμος 1, 15η Έκδοση, 2017, σελ 140).

69. Επειδή, επομένως, δεν χωρεί εφαρμογή των αρχών της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης όπου η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εφαρμόσει συγκεκριμένη διάταξη και κατά τον νόμο και την Διακήρυξη ενεργεί κατά δεσμία αρμοδιότητα (πρβλ. ΔΕΦΑΘ 2098/2013, ΣΤΕ 2067/2004, 13/2003, 1072/2003).

70. Επειδή, ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι η αναθέτουσα αρχή κατά την κατάρτιση της διακήρυξης είχε διαφυλάξει τη διακριτική ευχέρεια να ζητήσει ή όχι τον οικείο πίνακα έργων με συγκεκριμένο περιεχόμενο, καθίσταται σαφές τόσο από το γεγονός της πρόσκλησης της αναθέτουσας σε συνέχεια αξιολόγησης των δικαιολογητικών κατακύρωσης κι, επομένως, και των υποβληθέντων σχετικών πινάκων, ως και από την ρητή παραπομπή στο περιεχόμενο του άρθρου 2.2.8.2., ότι οι υποβληθέντες πίνακες έπρεπε να έχουν το αναφερόμενο στο οικείο άρθρο περιεχόμενο.

71. Επειδή, ωστόσο, από τον έλεγχο του υποβληθέντος πίνακα έργων ως συμπληρωματικό στοιχείο των δικαιολογητικών κατακύρωσης προκύπτει ευχερώς ότι δεν περιλαμβάνει ο σχετικός πίνακας με την ειδική αναφορά στα υλικά, τις ποσότητες καθώς και τις ημερομηνίες παραγγελίας παράδοσης και υποχρέωσης παράδοσης. Επομένως, βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η μόνη διαφοροποίηση από τον αρχικό πίνακα είναι η αύξηση του αριθμού

Αριθμός απόφασης: 858/2018

των συμβάσεων και ο συνολικός προϋπολογισμός, από τον οποίο δεν προκύπτει εναργώς ο προϋπολογισμός των παραδόσεων της συγκεκριμένης υποψήφιας και ο χρόνος παράδοσης των ειδών. Επομένως, ο εν θέματι προβαλλόμενος λόγος της υπό εξέταση προσφυγής κρίνεται ως βάσιμος.

72. Επειδή, η προσκόμιση, στο πλαίσιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης σχετικών βεβαιώσεων καλής εκτέλεσης των συμβάσεων δεν παρίσταται υποχρεωτική λόγω της διατύπωσης του οικείου άρθρου όπου αναφέρεται η φράση «εφόσον ζητηθούν από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο». Επομένως, ο εν θέματι προβαλλόμενος ισχυρισμός της προσφεύγουσας κρίνεται ως αβάσιμος.

73. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

74. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή με βάση το σκεπτικό.

75. Επειδή, σε συνέχεια των ως άνω, η παρέμβαση της εταιρείας «...» πρέπει να γίνει δεκτή και η παρέμβαση της εταιρείας «...» να απορριφθεί.

76. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να επιστραφεί (άρθρο 363 Ν. 442/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την Προδικαστική Προσφυγή

Δέχεται την παρέμβαση της εταιρείας «...»

Απορρίπτει την παρέμβαση της εταιρείας «...».

Ακυρώνει την προσαλλόμενη πράξη κατά το κεφάλαιο που κάνει δεκτή την προσφορά του οικονομικού φορέα «...».

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου που κατέθεσε η προσφεύγουσα ύψους επτακοσίων δέκα έξι ευρώ και ενενήντα πέντε λεπτών (716,95 €) .

Αριθμός απόφασης: 858/2018

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2018 και εκδόθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2018 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος
Ειρήνη Ε. Αψοκάρδου

Η Γραμματέας
Μαρία Μανώλογλου